

GLASILO KMETIJSKE DRUŽBE V LJUBLJANI

VINARSKEGA DRUŠTVA

IN KONJEREJSKEGA DRUŠTVA ZA DRAVSKO BANOVINO V MARIBORU

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

$\frac{1}{24}$ strani	Din 80—	$\frac{1}{6}$ strani	Din 350—	$\frac{1}{2}$ strani	Din 1000—
$\frac{1}{12}$ strani	Din 160—	$\frac{1}{3}$ strani	Din 500—	$\frac{1}{4}$ strani	Din 2000—
$\frac{1}{6}$ strani	Din 250—	$\frac{1}{2}$ strani	Din 700—	Priloga listu stane	Din 100 za 1000 kom.

Mala naznanila do 20 besed stanejo Din 20—, vsaka nadaljna beseda 1 Din.

Štev. 11.

V Ljubljani, 15. junija 1931.

Leto 48.

Kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine:

Njene zaloge se nahajajo: v Ljubljani, Turjaški trg 3; v Mariboru, Meljska cesta 12; v Celju pri kolodvoru; v Brežicah pri Zvezi kmetijskih podružnic; v Ivanjkevcih pri Lovro Peto-varju; v Murski Soboti pri kmetijski podružnici; v Novem mestu pri kmetijski podružnici; na Rakeku pri Matevž Stržaju; v Ptuju pri Kmetijskem društvu.

Umetna gnojila.

Cene veljajo za nadrobne in vagonске pošiljke.

Apneni dušik 16/19% v pločevinastih posodah po Din 250 za 100 kg v vrečah po 235 Din. — Za 1 ha 200 do 300 kg.

Čilski soliter, 15.5% dušika, v vrečah približno po 100 kg po Din 3.— za kg. Pri vagonškem in polvagonškem odjemu cena po dogovoru.

Kalijeva sol 42%. Na drobno po Din 164 za 100 kg, vreče po 50 kg stanejo Din 85. Za 1 ha 200—300 kg. Pri vagonškem in polvagonškem odjemu cena po dogovoru.

Kostni superfosfat 18/20%. Cena Din 124 za 100 kg Ljubljana-Maribor. Na hektar 300 kg. Pri pol ali vagonškem odjemu cena po dogovoru.

Mešano gnojilo K. A. S. mineralno, ki vsebuje 8% kalija, 2% dušika in 8% fosforove kisline po Din 130 za 100 kg.

Nitrofoskal-Ruše, mešano gnojilo, za polje, travnike in vinograde, ki vsebuje 8% kalija, 4% dušika in 8% fosforove kisline po Din 146 za 100 kg, vreče po 50 kg Din 75.

Razkležena kostna moka, 30% fosf. kisline, $\frac{1}{2}$ % dušika po 1 in 110.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 250 do 300 kg.

Rožena moka, izborni dušičnat gnojilo za vinograde po 1 in 220.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. — Za 1 ha 300—500 kg.

Rudninski superfosfat 16% po Din 90.—, 100 kg. Pri pol ali vagonškem odjemu cena po dogovoru.

Surova kostna moka z 10—12% fosforove kisline in 4% dušika po Din 110 za 100 kg. — Za 1 ha 300—400 kg.

Thomasova žilindra 18% po Din 106, 19% po Din 112, 20% Din 118 za 100 kg, pri vagonškem odjemu cene po dogovoru. Opozorjamo vse naročnike, da se ne moremo vezati na 18%no blago, ker moramo prevzeti žilindro od tovarne le od 18—20%. Tovarne zamorejo blago dobavljati le po izpadu produkcije.

Semena.

Aida siva po Din 2.80 za 1 kg.

Semenska grahara jara po Din 3.50 za 1 kg.

Krmila.

Klajno apno v izvornih vrečah, težkih 50 kg po Din 2.75 za kg, na drobno Din 3.80 za kg, najmanj 5 kg.

Lanene tropine za 38/40% beljakovin in tojšče po Din 2.60 za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Ribja moka v originalni vreči 100 kg po Din 7 za kg, na drobno Din 8.— za kg, najmanj 5 kg.

Ribje olje za živino v ročkah po 3 kg = 70 Din; se pošilja po pošti; v steklenicah po $\frac{1}{4}$ litra Din 18.—, v steklenicah po 1 $\frac{1}{2}$ l Din 30; v posodo kupca po 22 Din za kg.

Promiul, pravilno sestavljena kрма za perutnino, pospešuje nesnost kokoši. Na drobno po 11 Din kg, najmanj 5 kg.

Živinska sol v vrečah po 50 kg za Din 72 (samo v Celju).

Pekk hrana za živino z vitaminom po Din 62 za kg.

Rudninski kamen za lizanje komad Din 12, aluminijasti obroček temu Din 15.

Živinorejski in mlekarški predmeti.

Slamoreznica KS 2A za ročni pogon Din 2000.

Slamoreznica Kōla H320 za motorni pogon po Din 3200.

Slamoreznice Borek: JS8 po Din 1680, VS10 po Din 1890,

VFS12 po Din 2200, VFSR12 z verigo po Din 2250, VFS14 z verigo po Din 2770, Alpina 12 po Din 2350, HLC za ročni pogon ali motorni pogon po Din 2600, z varnostno varovalko Din 2800,

EAS za motorni pogon Din 3400, z varovalko Din 3700, EBBS za motorni pogon Din 3800, z varovalko Din 4100, Rapid 12 po Din 4300, z varovalko Din 4700.

Drobiljač (šrotar) „Gloria 3“ Din 3600, drobiljač za oves

EMO po Din 2000.

Reporeznica Borek EWC po Din 980, EWL po Din 740,

EW0 po Din 740.

Reporeznice, domače, male po Din 370, velike po Din 700.

Telečji napajalniki po Din 130.

Gumiljevi seski za napajalnike po Din 30.

Gobčni odpirali Expres Din 150 za komad.

Posnemalnik Vega E za 75 lit. po Din 1250, E2 za 100 lit.

po Din 1400, F za 140 lit. po Din 2000; G za 200 lit. po Din 3800.

„Baltic“ posnemalnik HF za 35 lit. Din 700, KI 10 lit. po Din 1850, za 130 lit. s podstavkom Din 2750.

Pinje št. 1 za 5 lit. po Din 620, št. 2 za 10 lit. po Din 750.

Laktodensimeter (za določanje gostote mleka) po profesorju Gerberju po 50 Din.

Sirišče dansko originalno Hansenovo v prahu (iz Kodan-ja), v skatljicah po 25 gr po Din 12, 50 gr po Din 20, 100 gr po Din 40; 500 gr po Din 180.

Brzoparilnik Alfa s pocinanim kotlom, 50 literski po Din 1250; 80 literski po Din 1625; 120 literski po Din 1850.

Brzoparilnik Wema z bakrenim kotlom 70 literski po Din 1400; 90 literski po Din 1700; 130 literski po Din 1900.

Brzoparilnik domači, s pocinjenim kotlom 60 literski po Din 1030; 80 literski po Din 1150.

Garkon zoper rastlinske škodljivce 15 Din.

Garkon zoper živalske kožne bolezni 15 Din.

Živinozdravniški predmeti (češki izdelek); požiralnikove

cevi za teleta po Din 70, za goved po Din 180; trokarji za teleta

po Din 70, za goved po Din 70, irigatorji kompletni (po 3 litre) po Din 80; obroči za bike poniklani po Din 26, navadni po Din 22; toplomer za merjenje vročine po Din 25 in 30; znamke za perutino celoidne po Din —.25 za komad, aluminijaste z številkami po Din —.75 za komad, ušesne znamke za živino po Din 1.50 za komad.

Sikuro, nlevski odpenjač komad Din 10.

Sadjarski in vrtnarski predmeti.

Solbar, zavitki po 1 kg Din 26, po 5 kg Din 22 za kg.
Nosprasen, zavitki po 5 kg Din 24 za kg, 1 kg Din 30.
Agritox v posodah po eno šestnajstinko litra po Din 18, po četrt litra po Din 40.

Arsol po 500 gr po Din 35.

Sulfarol 500 gr po Din 23.

Cepilna smola v škatljicah po $\frac{1}{4}$ kg po Din 8; v škatljicah po $\frac{1}{2}$ kg po Din 15; $\frac{3}{4}$ kg po Din 28.

Najboljši cepilni noži, pripravljeni za vse načine cepljenja sadnega drevja od Din 33 do Din 102.

Brusni kamni za Kundejevo blago po Din 10 umetni in po Din 40 naravni.

Prvovrstni vrtni noži, (obrezači) od Din 50 do Din 54.

Navadne drevesne škarje za obrezovanje sadnega drevja in trti od Din 20 do Din 42.

Drevesne škarje za obrezovanje vrhov, rezanje cepičev in goseničnih gnezid Din 135 do 150, peresa k škarjam po Din 1.

Drevesne škarje Kunde od Din 40 do 190.

Drevesne žage Din 40 do 90.

Drevesne šteti (krtače), za čiščenje debel in vej na starem drevju od Din 18 do Din 40.

Strgule za drevje po Din 22 do 26.

Škropilnice ročne, Perras, bakrene po 1 lit. Din 200, po 2 lit. Din 220, ponikljane 1 lit. Din 220. Podaljšane cevi za te škropilnice po Din 20 za komad.

Škropilnice za sadno drevje in hmelj „Unikum“ od tvrdke „Nechville“, ročno-prevozne z dvema cevma po 3 m, štirimi podaljševalnimi cevma po 75 cm, 2 bambusovimi cevma po 4 m in patentnim razpršilnikom Din 2600.

Samodelna nahrbtna škropilnica A. H. 20 tvrdke Nechwile s 4 m dolgo bambusovo cevjo skupno po Din 1200.

Samodelna nahrbtna škropilnica Vega francoski sistem z 4 m dolgo bambusovo cevjo skupno po Din 1540.

Škropilnice, Flickove nahrbtnne po sistemu Jessernigg po Din 740 komad, s pumpo na poteg po Din 740 za komad.

Razpršilnik Flick za visoko drevje po Din 110 za komad.

Sadni mlin „K“ Din 1500.

Škarje za striženje mej od Din 40 do Din 120.

Papirnat drevesni pasovi za lovljenje mrčesa po Din 3 za meter.

Papir za lepljive pasove po Din 1 za meter. Dobi se v ovitkih po 50 metrov.

Tobačni izvleček v sodih po približno 200 kg po 5 Din kg na drobno v pločevinastih kantah po 4 in pol kg vsebine po 40 Din, v steklenicah po 2 kg po 15 Din in po 1 kg po 8 Din z embalažo vred. Po pošti se razpošilja le pločevinaste kante, Rafija liče, kg po 18.— Din.

Vilaste lopate za rahlanje zemlje po Din 90.

Vrtne zalivalke „Jajag“ 10 lit. Din 160, 12 lit. 180, 14 lit. 200, 16 lit. Din 215, 3 lit. Din 155.

Vinogradniški in kletarski predmeti.

Azbest Clarit za čiščenje vina po Din 80 za kg.

Eponit za čiščenje vina po Din 50 za kg.

Saloidin (antiklor natrijev tiosulfat) v sodih po ca 300 kg, a Din 5.60 za 1 kg, v manjših količinah po Din 6.— za 1 kg.

Uranija zelenilo v zavitkih po 1 kg a Din 60, po $\frac{1}{2}$ kg Din 33.—, v zavitkih po 15 dkg Din 15.—.

„Stopp“ nastavke za škropilnice (hipni zatvor iz medenine) sistem Fr. Nechwille po Din 140.

Trtne škropilnice, bakrene, original Vermorel po Din 480, prava francoska Superieur po Din 500, in original Austria po Din 500 za komad.

Potrebnščine k škropilnicam: kolenca po Din 10, razpršilnik Deut po Din 130, navadni razpršilnih po Din 16. Prehodna pipa z brizgalno cevjo s cedilom po Din 80 za komad.

Fenotaleinov papir za preskušanje galične zmesi po Din 1 za zvez.

„Jullien“ za čiščenje vina, za belo in rdeče $\frac{1}{4}$ kg Din 30, $\frac{1}{2}$ kg Din 50, 1 kg Din 90.

Gumijeve vezi po Din 120 za kg.

Gumijeve cevi za škropilnice po Din 15 za meter.

Gumijeve kroglice po Din 2.— do 2.50.

Gumijeve plošče po Din 10.— za 1 komad.

Žveplovi trakovi na azbestu po Din 16 za kg.

Žveplalnik za sode po Din 60 za komad.

Žveplalniki, ročni, a Din 65 za 1 komad.

Potjedelsko orodje in stroji.

Kose Flugs, kranjske (s patentiranim kosirjem) 60 cm (22 col), 65 cm (24 col), 70 cm (26 col), 75 cm (28 col) po Din 49, 50, 52, 55.

Gnojilne sesalke (gnojne pumpe) 330 cm po Din 930, 360 cm po Din 950, 390 cm po Din 975, 420 cm po Din 1000, 450 cm po Din 1025, 290/420 cm po Din 1150.

Gnojilne sesalke F 400 Din 980 F 450 Din 1000.

Gnojilna sesalka „Kremzar“, dolžina 3 m Din 1250, 3.5 m po Din 1300; podaljšek 1.50 m Din 250.

Razpršilnik za gnojilne sode po Din 110.

Robkač za koruzo EMR po Din 1120, mali ročni po Din 110.

Lopate za štihanje po Din 24.

Lopate za nakladanje po Din 24.

Grablje železne, 10 do 16 zob po Din 12.50 do 20.

Vile železne, s tremi rogli po Din 14, s štirimi po Din 15.

Vile garantirane, s štirimi rogli po Din 25, s tremi rogli po Din 23.

Francoski ključ (francozi) Rapid, mali po Din 35, veliki po Din 100 za komad.

Sackovi plugi in plužni deli:

R14MN po Din 1600, D10MN po Din 1050, D9SS po Din 1100, D8MN po Din 1000, D7MN po Din 900.— s plužno na vijake Din 1100, D6MNR 750, D5MNR 1000, dvojni obračalni plug BW5 po Din 1650, dvobrazdni plug ZH9 po Din 1520, obračalni plug NW5 po Din 1130, NW7 po Din 1.150. Plug E6X po Din 700.—, E6WN po Din 730, E6Y Din 750, K62N po Din 1.100.

Osipalnik DHUN po Din 700. Osipalnik BHR a Din 400.

Glave D9SS po Din 410, D8MN po Din 400, D7MN po Din 300; D6MN po Din 270; SUN na dve brazdi 420 Din, za osipanje 300 Din; HNW7 po Din 470, osipalnik DHUN po Din 480. Glave L5 po Din 200, L6 po Din 220, H6WN po Din 260.

Glave URB4 za lesene pluge po Din 150.

Lemeži za D7 po Din 30, za D6 po Din 25, za obračalne pluge po Din 35, 6R24 po Din 48.

Plazi za D6 in D7 po Din 15 za komad.

Črtala za D8 po Din 30, za D7 in D6 po Din 25.

Deske za D6MN po Din 90; za D7MN po Din 100.

Izrovač za krompir po Din 300.

Prevozna priprava za D7, D6 po Din 190.

Kultivator FZBVR s 7 noži po Din 1600, z 9 peresnimi noži po Din 1700.

Plužna z peresnim podzemeljskim rahljačem sistem Bendhaak po Din 1.200.

Plužna na vijake po Din 650.

Plužne, enokolesne po Din 170.

Brzoklepalnik „Stubai“ po Din 370 za komad.

Brane:

Dvodielna njivska brana 4b, široka 166, težka 62 kg a Din 700.

Trodielna njivska brana IVa, široka 2.50 m, težka 92 kg, Din 1300.

Dvodielna njivska brana I široka 2 m, težka 88 kg Din 1350.

Trodielna njivska brana Ia, široka 2.25 m, težka 107 m, Din 1450.

Travniske brane z zvezdnimi členki Z. 2. široke 1.50 m, težke 47 kg Din 700.—, Z 3 široka 1.85 m, težka 57 kg po Din 780.—, Z 5, široka 1.50 m, težka 53 kg po Din 720.—.

Travniske brane z noži N 3, široke 1.80 m, težke 80 kg Din 1000, N 4, široke 1.50 m, težke 65 kg po Din 900.

Kombinirana travn. in njivska brana KW1, dvodielna, široka 1.50 m, težka 60 kg po Din 950, njivska brana KW2, široka 2.25 m, težka 88 kg, trodielna po Din 1350.

Lahke posevne IVaL po Din 520; IVbL po Din 450.

Brane na krožnike SEIOL Din 3500.

Planet št. 8 — kot okopalnik, osipalnik in kultivator, globočina izpremenljiva, teža okoli 40 kg, Din 650, ročni po Din 160.

Izluščevalec za deteljo EVSM Din 1650.

Trijerji (originalni Heidovi), razr. II/2 po Din 3450, V/2 po Din 4850, II/1a po Din 2350.

Žitočistilniki Č. po Din 1400 za komad; K. po Din 1500 za komad; Exner 4b 2000 Din.

Mlatilnica US4b 57 cm široka, za pogon z vitljem po Din 2730; US6b, 57 cm široka, za motorni pogon po Din 1940; US1 za ročni pogon Din 2550; B2, 57 cm širine, s tremi strelali Din 4200; Jura, 57 cm širine z navadnim čistilom Din 5250.

Mlatilnica „Ural“ široka Din 20.000; „Elbe“ Din 8550.

Kosilica dvovprezna Knotek Din 4400.

Kolo za kosilico Din 400.

Odlagalna priprava za žito Din 700.

Sejalni stroj Sack 1.50 m širok, devetvrstni BETTA po Din 4550; sejalni stroj Sack 1.50 m širok, enajstvrstni BETTA po Din 4800.

Sejalni stroj Sack H9 po Din 2.700, H5b a Din 2.000.

Pracnerjev sejalni stroj Budućnost, trinajstvrstni po Din 4500, petnajstvrstni po Din 4800.

Sejalni stroji. Dvovrstni sejalni stroj za koruzo po Din 900.

Senior ročne sejalnice H po Din 920, L4 po Din 1.150.

Vitelj (gepelj) EGB po 3000 Din; EGF transmisija za vitelj ER po Din 1630, D800 po Din 540.

Bencin motorji Lorenz 2½—3 KS Din 8000, 3—4 KS Din 10.000, 3—4 KS stabilni Din 9000, 4—5 KS prevozniki Din 14.000.

Grablje za seno po Din 5000.

Jermeni za pogon strojev: 120 mm po Din 112 za 1 m 100 mm po Din 87 za 1 m, 90 mm po Din 78 za 1 m, 80 mm po Din 60 za 1 m, 70 mm po Din 49 za 1 m, 60 mm po Din 31 za 1 m, 50 mm po Din 27 za 1 m, 40 mm po Din 25 za 1 m.

GOSPODARJI!

Napredni kmetovalci uporabljajo na svojih kmetijah samo naše preparate z velikim uspehom.

AGRITOX - za škropljenje vinske trte, sadnega drevja, zelenjave in cvetlic n. pr. kiseljaku na vinski trti, gosenicam, listnim ušem in ostalim vrtnim škodljivcem. Agritox učinkuje trajno in zelo uspešno, vsled tega je zelo ekonomičen izdelek.

ARZOL - za škropljenje vinske trte, sadnega drevja in tudi poljskih rastlin n. pr. proti grozdnemu kiseljaku, zavijaču, gosenicam in ostalim škodljivcem na poljskih posetvah.

SULFAROL - za škropljenje vinske trte, sadnega drevja, zelenjave, vrtnic i. t. d. proti plesnobi ali oidiju, kodravosti, moniliji ali gnilobi i. t. d.

KUSKUTAN - za škropljenje deteljišč proti predenici. Z malenkostnimi denarnimi izdatki se doseže velika korist, kulturne rastline se zavaruje od pogina in osigura se veliki donos.

Zahtevajte cene in navodila na naslov:

**„BILJANA“ A. D.
BEOGRAD**

Tel. 3-80. Pošt. fah 423.

Glavno zalogo za Dravsko banovino in prodajo po tovarniških cenah pri

**KMETIJSKI DRUŽBI
V LJUBLJANI**

GENERALNO ZASTOPSTVO:

**„ALPEKO“ TRGOVSKO IND.
DRUŽBA Z O. Z.**

LJUBLJANA — ZAGREB

TELEFON 29-30. TEL. 4-4-85

PORTLAND - CEMENT

Znamke „SALONA“ (Tower), „TITAN“, „EXELSIOR“, „LAVOCAT“ in „PRIMA“ kakor tudi visokovredni cement znamke „COLOSSUS“ in „MARTELLO“ dobavimo v juti in papirnatih vrečah vsako množino po konkurenčnih cenah iz naših skladišč:

Ljubljana:
Masarykova 23

Celje:
Klavniška 1

Maribor:
Einspielerjeva 7

Za vagonске dobave zahtevajte izjemne ponudbe!

„ALPEKO“
TRGOVSKO-INDUSTRIJSKA DRUŽBA,
LJUBLJANA

Važno za osnovne in kmetijske šole!

Kmetijska družba v Ljubljani je založila 6 stenskih slik od trav, detelj in raznih krmskih rastlin v velikosti 70 x 50 cm s primernim obešalom in okvirjem.

Slike so umetniško izdelane po naravi v barvah in služijo kot izborna učila za spoznavanje naših glavnih krmskih rastlin.

K vsaki seriji se doda po ena knjižica s kratkim opisom vsake rastline.

Vseh šest slik s knjižico in poštino vred stane Din 100.-.

Priporočamo takojšnjo nabavo tega učila, dokler je še v zalogi, ker bo vsakemu učitelju služilo kot dober pripomoček pri pouku.

HERAKLIT

PLOŠČE

SO NAJBOLJŠI STAV-
BENI MATERIAL ZA
HLEVE
SVINJAKE
KOKOŠNJAKE
GOSPODARSKA PO-
SLOPIJA, HIŠE I.T.D.

ZAHTEVAJTE
POJASNILA PRI

MATERIAL, TRG. D. Z O. Z.

LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA ŠTEV. 36/I.

LANENO OLJE, FIRNEŽ, BARVE, LAKE, KIT, LANENE TROPINE

ter vse v to stroko spadajoče blago prvo-
vrstne kakovosti po solidnih cenah in
točni postrežbi, najugodnejše kupite pri
domačem podjetju

MEDIČ-ZANKL

tovarne olja lakov in barv
družba z o. z., lastnik FRANJO MEDIC

Centrala v Ljubljani, podružnice v Mariboru in Novem
Sadu. — Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah.

POSOJILNICA V MARIBORU

1882

NARODNI DOM

Telefon 21-08. Ustanovljena 1882.

Obrestule nevezane hranilne vloge po 5%,
vloge proti 3 mesečni odpovedi po 6 1/2%.

Stanje hran. vlog nad Din 90.000.000.--

Rezerve znašale nad Din 6.000.000.--

Posojila dale članom na vknjižbo po
8% na osebno poročilo po 9%.

Skropilnice za sadno drevje, samo-
delne in za vinograde.

„Rekord“ že izgotovljene dreves-
ne lepljive pasove za
lovljenje živalskih škodljivcev na sad-
nem drevju.

„Flugs“ patentirane kose z vsemi
potrebnimi pritisklinami do-
bite pri glavni zalogi za našo državo.

J. Videmšek
Maribor

Koroščeva ulica št. 36.

Katalogi in ceniki brezplačno na raz-
polago! — Zahtevajte ponudbe! —
Iščemo zastopnike v vsakem kraju!

LJUDSKA POSOJILNICA

registrevana zadruga z neom. zavezo
V LJUBLJANI

obrestuje vloge in daje posojila in kre-
dite pod najugodnejšimi pogoji. Svoje
prostore ima tik za frančiškansko cer-
kvijo v lastni palači. Miklošičeva c. 6.

HRANILNE VLOGE ZNAŠAJO NAD 190 MILIJONOV DIN.

Ustanovljena leta 1881

Celjska posojilnica

d. d. v Celju

v lastni hiši „Narodni dom“

Sprejema hranilne vloge, daje posojila. Izvršuje
vse denarne posle.

Lastna glavnica in rezerve Din 14.500.000

Podružnici:

Maribor, Aleksandrova cesta 11

Šoštanj, (v lastni hiši)

Izhaja 15. in zadnjega v mesecu. — Člani Kmetijske družbe dobivajo list brezplačno. — Cena listu za nečlane 30 Din, za inozemstvo 40 Din letno. — Posamezna številka stane 2 Din. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Novi trg štev. 3. Glavna urednika: Ing. Rado Lah in Franjo Kafol.

Štev. 11.

V Ljubljani, 15. junija 1931.

Leto 48.

VSEBINA: SPLOŠNO KMETIJSKO GOSPODARSTVO: Gospodarska kriza — kaj nas uči? — Kam bo to vedlo? — POLJEDELSTVO in TRAVNIŠTVO: Ajda, superfosfat in kalieva sol. — HMELJARSTVO: Zagotovite si kakovost pridelka! — SADJARSTVO in VRTNARSTVO: Ponovimo škropljenje drevja! — Za rešitev vprašanja ranega sadja — gojimo tudi breskve! — Zelena. — Vprašanja in odgovori. — Notice. — VINARSTVO in KLETARSTVO: Vinogradniki v Mariboru. — V. redni letni občni zbor Vinarskega društva. — Poročilo o stanju vinogradništva. — Notice. — Meteorološka opazovanja. — ŽIVINOREJA in MLEKARSTVO: Kako določiti težo sena na skednju. — Pravilnik za dobavo mleka. — Kako učinkuje „Pekk“ na prehrano živine? — Reja živali dragocene kožuhovine. — Vprašanja in odgovori. — Notice. — ČEBELARSTVO: Važnost vzreje matic. — Notice. — GOZDARSTVO: Rok za sečnje v gozdih. — Vprašanja in odgovori. — ZADRUŽNIŠTVO: Tri važne naloge mlekarških zadrug. — Notice. — GOSPODINSTVO: O posodi in ravnanju ž njo. — Slaščičarstvo kruha. — DRUŽBENE ZADEVE in RAZNO: Uradne vesti. — Družbene vesti. — Iz delovanja podružnic. — Gospodarske vesti. — Kmetijsko-šolski vestnik.

Splošno kmetijsko gospodarstvo.

Gospodarska kriza - kaj nas uči?

Franz Vide.

Ni ga dneva, ko bi se ne razpravljalo in pisalo o gospodarski krizi, in ako sta le dva skupaj, govorita in tožita o sedanjem težkem gospodarskem stanju.

Oglejmo si nakratko vzroke gospodarske krize v Sloveniji, kar se tiče izvoza in prodaje naše živine. V Sloveniji so glavni dohodek živinoreje v prvi vrsti prasiči. Ali nismo glede prasičev in živine, posebno kar se tiče domačega trga, sami krivi sedanjih slabih cen? Bodimo odkriti in priznajmo, da je temu tako. V zimi 1928—29. je na stotisoče svinj poginilo vsled mraza in slabe krme. Vsled pomanjkanja prasičev na svetovnem trgu v zimi in na pomlad 1930. so dosegli prasiči, debeli in mladi, visoke cene. Vsled visokih cen v lanskem pomladu in vsled nizke cene žita, so kmetje podvojili rejo debelih svinj za zimo 1930—31. Na pr. kmet, ki je kupil na trgu 4 prasiče za pleme, je kupil lansko leto 8 mladičev; namesto da bi postavil dva debela prasiča na svetovni trg, je postavil štiri. Vsled izrednega povpraševanja po mladičih lansko pomlad, so isti dosegli lepe cene, ki jih danes tako pogrešamo.

Letošnja pomlad pa kaže ravno nasprotno sliko. Kmetje, ki so kupili lani 8 mladičev, kupijo letos zopet štiri, kakor po navadi.

Iz lastnih opazovanj pri vzreji mladičev, se je pa nasprotno podvojila vzreja plemenskih svinj.

Kmet, ki je navadno pripustil svojo svinjo po enkrat na leto, jo je vsled visoke cene lanskega leta pripustil dvakrat, kajžar, ki še ni nikoli vzrejal plemenskih svinj, jih je imel letos tudi za prodati. In posledica? Katastrofalni padec mladih svinj, ki jih ne moremo vnovčiti niti po sramotno nizki ceni. Da se pa mesa toliko ne porabi vsled brezposelnosti, pa tudi veliko vpliva na cene. **Ta primer nas uči, ako je trenutno cena kakega pridelka visoka, ne istega zvišati za 100%, ampak gojiti ga toliko, kakor po navadi, samo rediti in gojiti boljše, da dobimo boljše kakovost in držimo s tem stalne cene.**

Oglejmo si sedaj še **govedorejo**. Vsled dobrih cen teletom l. 1927—28—29. so povečini vsi gospodarji prodali svoja teleta mesarjem. Ker ni bilo naraščaja ne za vole in ne za krave ter so bile cene tudi po drugih državah zelo visoke, je dosegla živina lansko pomlad visoke cene. Vsled dobre cene volov in krav v l. 1930., so zopet kmetje pustili povečini vsa teleta za pleme, vsaj kolikor mi je osebno znano. Tako je danes polno živine na sejmovih, in to zelo malo take, ki bi bila za izvoz, četudi pride kak izvoznicar.

Zopet jasen dokaz, da redimo toliko živine, kolikor je moremo dobro rediti, da, ako jo postavimo na trg, jo bomo lahko prodali, četudi po nižji ceni, dočim slabe ne moremo spraviti v denar za nobeno ceno.

Kriza v vinogradništvu. Vsled visoke količine lanskega vina in vsled pomanjkanja denarja, se vino le težko spravi v denar, ker ni izvoza. Kdor ima do-

bro vino in ga pravilno oskrbuje, ga bo ali ga je že prodal, četudi ne po ceni, kakršna je bila lansko leto.

Gotovo poreče kdo: „Pisati je lahko, da redimo boljšo živino, storiti je težje, ker ni denarja.“ Ako imamo n. pr. v hlevu 8 glav živine slabo oskrbovane, odprodajmo 2 glavi za **vsako ceno**, ako je ne moremo **dobro rediti**; isti denar pa vložimo za napravo gnojnične jame, ako je še nimamo, dokupimo umetnih gnojil, ter močnih krmil v prvi vrsti za vzrejo plemenske živine, mladičev. Potrebno pripravo za razvažanje gnojnice lahko priskrbimo na združni način, ker za malega posestnika je težko vse nabaviti. V nekaterih naprednih občinah ali zadrugah v Sloveniji imajo že več gnojničnih sesalk in sodov, ki jih uporabljajo člani zadruge in občani skupno, kar se dobro obnese.

Umetna gnojila, kjer se pravilno rabijo in o pravem času, so tudi važen pripomoček za izboljšanje današnjega slabega stanja.

Močna krmila, posebno lanenih tropin ne moremo pogrešati pri vzreji telet, ako hočemo kdaj imeti lepo in hasnovito živino. Tukajšnja živinorejska združba je delala letošnjo pomlad poskusno krmljenje pri bikcu, ki je bil odstavljen s 3 meseci ter je potem dobival 1 mesec $\frac{1}{2}$ kg lanenih tropin, poleg poljubne množine dobrega sena klajno apno in sol ter se je zredil točno za $\frac{1}{2}$ kg na dan. Po preteku 1 meseca je dobival po 1 kg tropin na dan in sena, kolikor ga je hotel in se je zredil v 1 mesecu za 25 kg. Tako tehta ena leto star čez 300 kg. Da je pa lepše oblike kakor pa živinče brez močnih krmil, je samoobsebi umevno. **Kajti le blago prve vrste, to ali ono, se bo spravilo v denar, naša naloga pa je, da tako blago postavimo na trg.**

Časi, ko se je vsaka buša in vsaka brozga dobro prodala, so minuli in se tako hitro več ne povrnejo. Ako uredimo naša posestva tako, da bomo proizvajali le prvovrstno blago in s čim manjšimi stroški, v kar nas sili sedanji položaj, bomo prebredli to slabo gospodarsko konjunkturo brez hujših posledic. Ko pa nastopijo zopet boljši časi, bomo na urejenem posestvu zopet uspešneje gospodarili, posebno, ako bodo poklicni faktorji poskrbeli za primerno zaščito. **Današnja gospodarska kriza nas jasno uči, da moramo naše kmetijstvo tako urediti, kakor to zahteva. Trgovci in drugi stanovi računijo, ravnotako moramo tudi mi kmetje, ako še ne bolj v tem razburkanem morju našega gospodarstva, da nas vrtnice ne potegne za seboj v gospodarski propad.**

Kam bo to vedlo?

Fr. Kafol.

Vse tarna in zdihuje nad težko gospodarsko krizo, ki tlači skoraj vse sloje. „Za jesti imamo — hvala Bogu — dovolj, ali denarja ni, ker ne moremo naših pridelkov prodati in vnovčiti; če jih pa prodamo, tedaj pa jim je cena tako nizka, da ne krije niti pridelovalnih stroškov; kar pa kmetovalec potrebuje zase in za svoje, mora pa drago plačati.“ Tako tožijo naše pridne kmetske gospodinje in skrbni gospodarji, ki se zavedajo krutosti težkih časov na lastni koži.

Zares, revščina je velika v našem podežlju. So kraji, zlasti v hribovitih naselbinah, ko nimajo ljudje niti toliko denarja, da bi si kupili najpotrebnejše. Pravil mi je duhovnik neke gorske fare, da ni dobiti v vsej vasi, ki šteje 10 hiš, „kovača“.

Če pa človek opazuje zlasti mlade ljudi pri delu, vidi marsikaj, kar v teh težkih časih ni dobro razumljivo. Predvsem mlade ženske se oblačijo tako, da je smešno, a tembolj žalostno. Videl sem kmetsko dekle v visokih, lepih čevljih z gumijastimi podpetniki in napol svilnatimi nogavicami ter kratko kikljo, ko je gnoj nakladala na voz. Zopet drugo, ki je bila slično oblečena pri trošenju gnoja in brananju itd. Takih primerov je mnogo. Ob nedeljah po maši je ponekod mnogo žensk, pa tudi fantov tako nališpanih, da bi človek mislil, da so najmanj nasledniki plemenitašev. Svilene obleke v najlepših modnih barvah so nekaj običajnega pri dekletah, pa tudi pri fantih se vidi obleke v najnovejših krojih in celo v lakastih čevljih hodijo ob nedeljah.

To so nezdrave razmere, ki vržejo slabo luč na naše ljudi. Napuh in nečimernost sta vedno znak slabega gospodarstva in nazadnjaštva. Čimbolj se zaveda človek težkih časov, v katerih živimo, tembolj uravnovesnejše in gospodarsko je njegovo življenje. Vsako zapravljanje, pa najsi bo v tem ali onem pogledu, ima zle posledice ne samo za dotičnega, temveč tudi za okolico.

Velika krivda temu je, pomanjkanje izobrazbe in gospodarske vzgoje osobito v mladosti. Ne samo starši, temveč tudi vsi ostali, ki imajo vzgojo naroda v rokah, naj obračajo tej grdi razvadi največjo pažnjo. Vzgoja k skromnosti, varčevanju in poštenosti, je klic, ki mora odmevati od vasi do vasi do zadnje kmetske hiše!

Poljedelstvo in travništvo.

Ajda, superfosfat in kalijeva sol.

Ing. R. Lah.

Pri nobeni naših kulturnih rastlin se gnojenje z umetnimi gnojili tako hitro ne pozna in tako dobro ne izplača, kakor pri ajdi. Strniščna ajda rase le malo časa, kajti zrasti in dozoreti mora po žitu in zapustiti njivo še pred mrazom. Ker je pa posebno občutljiva proti slani, mora poljedelec gledati na to, da čimbolj pospeši njenorast, skrajša vegetacijsko dobo in deluje na hitro dozoretev.

Gnojila, ki jih uporabljamo pri naših rastlinah, so različna. Tako učinkuje hlevski gnoj in gnojnica na rast zelenih delov, torej na razvoj rastline kot take. Ker ima mnogo dušika, ki bolj počasi deluje in ostane po teh gnojilih ajda dolgo časa zelena in dolgo cvete, zato naši kmetje dobro vedo, da so taka gnojila za ajdo neprimerna. Ona zahteva predvsem take redilne snovi, ki ugodno učinkujejo na razvoj cvetja in na izgradnjo zrnja: to so fosforna kislina in kali, ki pa obenem skrajšajo rast in pospešujejo zoritev.

Te redilne snovi moramo pa ajdi nuditi v taki obliki, da so v vodi hitro topljive, torej takoj učin-

kujoče. Zato ji gnojimo redno s **superfosfatom**, ki da kleno, debelo zrnje in pospeši zoritev, ter s **kalijevo soljo**, ki vpliva na razvoj rastline, dobroto zrnja in tudi nekoliko skrajša vegetacijsko dobo. Superfosfat napravi tudi bolj trdo slamo, zato ž njim gnojena ajda ne poleže tako rada. Po njem je pa tudi bolj vztrajna proti boleznim, zato je pridelek zrnja mnogo boljši tako glede množine, kakor tudi kakovosti. Po kalijevi soli se pa cvetje krepkeje razvije, hitreje ocvete in prej dozori.

Prednosti obeh teh gnojil poznajo naši kmetje prav dobro, kajti mnogi od njih niti ne marajo sejati ajde, če nimajo teh sredstev za gnojenje. Še posebno važna je uporaba teh gnojil v današnji dobi, kajti,

kdor ne bo skušal izvelči iz svojih zemljišč čim višje pridelke, ta bo še težje odolel gospodarsko krizo.

Superfosfata potrebujemo na 1 ha ($1\frac{3}{4}$ orala) po 300 kg (na oral 170 kg), kalijeve soli pa 150 kg (na oral 85 kg). Kmetijski družbi se je posrečilo v zadnji dobi doseči znižanje cene superfosfata, ki ga bo oddajala pri vagonskih dobavah svojim podružnicam in članom, postavljenega na njih železniško postajo po Din 86 za 100 kg, kalijevo sol pa po 158 Din.

Načelnštva kmetijskih podružnic se pozivljajo, da nemudoma zberejo naročila za ta gnojila od svojih članov ter jih dostavijo družbi, da bo mogoče pravočasno dobaviti blago.

Hmeljarstvo.

Zagotovite si kakovost pridelka!

J. A. Hmeljanič.

Koliko važnost ima dandanes pri tej veliki nad-produkciji hmelja kakovost pridelka, je našim hmeljarjem že prav dobro znano. Mnogo dela, truda in stroškov je treba, preden je to, včasih tako dragoceno, včasih pa tudi tako malovredno blago pridelano in gotovo za prodajo. Toda večkrat je bil ves trud in vse delo zaman, ker so razne bolezni in škodljivci tako pokvarili kakovost pridelka, da ga je le težko spraviti v denar. Zato pa pameten hmeljar ne riskira zastoj svojega dela in truda ter ne prepusti hmeljskim škodljivcem, da odločujejo o kakovosti njegovega pridelka, temveč si pravočasno svoj pridelek in dobro kakovost blaga tudi **zagotovijo** na ta način, da pridno in vestno zatira vse mnogovrstne bolezni in škodljivce hmelja. Zatiranje bolezni in škodljivcev spada dandanes k najvažnejšim hmeljarskim opravilom, ker bolj kot kdaj poprej si je treba prizadevati pri sedanjih razmerah, da je kakovost pridelka res v vsakem oziru prvovrstna in brezhibna.

Popolnoma napačno je med hmeljarji razširjeno mnenje, da hmelj nima mnogo bolezni in škodljivcev; ravno narobe je res, ima jih več kot zadosti in tako nevarnih, da včasih uničijo skoraj ves pridelek, navadno pa vsaj kakovost pridelka tako pokvarijo, da ga je skoraj nemogoče spraviti v denar. Preobširno bi bilo vse bolezni in škodljivce hmelja tukaj točno navajati in podrobneje opisovati. Omenimo naj le glavne bolezni, kakor peronospora, sajavost, plesen in še mnogoštevilne druge glivične bolezni, mozaik, jalovost, kodravost itd. ter najnevarnejše škodljivce, kakor hmeljska uš, stenice, bolhači, rdeči pajek, hmeljski hrošč, gosence hmeljskega prelca, dnevnega pavlinčka, hmeljskega sukača ter raznih sovč itd. Hmeljarjem je dobro znano, da je peronospora ali hmeljska uš že parkrat uničila vso hmeljsko letino v Nemčiji in na Češkem, pri nas pa so razne bolezni in škodljivci kakovost hmelja že parkrat tako pokvarili, da ni bilo mogoče dobiti za hmelj nobene, vsaj kolikortoliko primerne cene.

Za zatiranje rastlinskih bolezni in škodljivcev sploh, kakor tudi hmeljskih, imamo dandanes že mnogo in tudi dobrih sredstev, ki pa imajo večinoma to napako, da so predraga. Pri današnjih slabih časih pa moramo gledati, da se za škropljenje hmelja poslužujemo le takih sredstev, ki so čim cenejša, pa

nam vendar zajamčijo popoln uspeh. Poudariti pa je treba pri tej priliki tudi, da bo škropljenje uspešno le tedaj, če je izvršeno **pravočasno**. Ne smemo torej čakati, da bolezni in škodljivci že napadejo hmelj, temveč moramo škropiti že prej, **zaščitno**.

Upoštevalo vse razne bolezni in škodljivce, ki napadajo hmelj pri nas, smatramo za obrambo ali zaščitno neobhodno potrebno vsaj dvakratno škropljenje: prvič škropimo hmelj najpozneje, ko je dosegel 1 m višine; drugič pa škropimo, ko je hmelj že kake 3—4 m visoko.

Najcenejše in popolnoma uspešno je škropljenje s kombinirano bordoško brozgo.

Za prvo škropljenje raztopimo na 100 l mehke vode $\frac{3}{4}$ kg modre galice, $\frac{3}{4}$ kg živega ali $1\frac{1}{2}$ kg gašenega apna, $\frac{1}{4}$ kg koloidalnega žvepla, 40 dkg apnenega arzenata v pašti ali 12 dkg apnenega arzenata v prašku in 5 dkg kazeina.

Za drugo škropljenje raztopimo na 100 l mehke vode $1\frac{1}{2}$ kg modre galice, $1\frac{1}{2}$ kg živega ali 3 kg gašenega apna, $\frac{1}{2}$ kg koloidalnega žvepla, 40 dkg apnenega arzenata v pašti ali 12 dkg v prašku in 5 dkg kazeina.

Ako nimamo na razpolago mehke vode (deževnice, rečnice) in moramo rabiti trdo, moramo vedno najprej raztopiti na 100 l vode $\frac{1}{2}$ kg pralne sode in šele s to vodo napraviti navedeno raztopino za škropljenje.

Opisano kombinirano bordoško brozgo napravimo vedno tako, da najprej raztopimo apno in to precdimo skozi sito, posebej raztopimo modro galico ter ji potem dodamo koloidalnega žvepla in apnenega arzenata, nato vse skupaj skozi sito vlijemo k apnenemu beležu in pridamo še kazeina. Tako pripravljena raztopina je docela čista in se da prav dobro razpršiti ter se tudi dobro lepi na listih. Pri polnjenju škropilnic in med škropljenjem raztopino večkrat premešajmo. Bordovska brozga se ne drži več kot 24 ur in jo je vedno napraviti le toliko, kolikor se jo še isti dan porabi.

Pri škropljenju je paziti, da **spodnjo** in gornjo stran listov in tudi trto samo **dobro** poškopimo. Zato je treba vedno začeti škropiti od zgoraj doli in ne narobe.

Ako škropimo hmelj vsaj dvakrat, in to **pravočasno** s kombinirano bordoško brozgo, obvarujemo hmelj ne le peronosporo, temveč tudi stenic, bolhačev, uši itd. Hmelj bo ostal zdrav in dal res

prvovrsten pridelek — gladek, temno-zelene barve, ki je danes za lahko prodajo nad vse važna.

Seveda pa samo dvakratno zaščitno škropljenje ne bo zadostovalo v vseh primerih, temveč bo treba poedine bolezni in škodljivce, ki bi se preveč razširili, še posebej zatirati; tako n. pr. peronospora, uši, stenice itd. V tem primeru je treba uporabiti tudi nekatera druga sredstva, vendar je to-zadevno najbolje vprašati izkušenega strokovnjaka za svet. Dvakrat zaščitno škropiti pa bi moral prav

vsak hmeljar in bi tedaj to v splošnem zadostovalo ter bi se kakovost našega hmelja znatno izboljšala.

Od **kakovosti** pridelka bo odvisna **cena**, od **kakovosti** hmelja zavisi **bodočnost** našega hmeljarstva! Zato, hmeljarji, zaščitite pravočasno kakovost pridelka, ker se Vam bo ta trud in to delo bogato izplačalo.

Modro galico in koloidalno žveplo ima v zalogi Kmetijska družba v svojih skladiščih, apneni arzeniat pa drogerija „Sanitas“ v Celju.

Sadjarstvo in vrtnarstvo.

Ponovimo škropljenje drevja!

Fr. Kafol.

Mnogi naprednejši sadjarji se zavedajo pravočasnega škropljenja sadnega drevja spomladi proti raznim boleznim in škodljivcem. Poškropili so drevje običajno samo enkrat, in sicer z raztopino modre galice in apna, ki so ji primešali kako arzenikovo sredstvo. Nekateri so uporabljali tudi zmes galice in arzenika, ki vsebuje 10% bakra in 5% arzenika, t. j. nosprasen. Večina sadjarjev pa je ostala pri starem običaju in drevja sploh niso škropili.

Kako je škropljenje pravilno izvršiti z raznimi sredstvi in kolikokrat, je poljudno opisal g. ravnatelj Priol v 7. številu letošnjega „Kmetovalca“. Naše čitatelje opozarjamo ponovno na ta praktičen in izredno važen članek. Večina sadjarjev je žal mnenja, da so s prvim škropljenjem obavili vse, kar je v tem pogledu storiti proti nevarnim škodljivcem in boleznim na sadnem drevju. To polovičarsko delo ne bo imelo uspeha; tega so si lahko gotovi.

Slika 32. Jabolčni zavijač.

Sedaj pravzaprav pride najskrajnejši čas, da se izvrši ponovno škropljenje, ko se je zarod dobro pokazal in razvil. Priporoča se, da škropimo sedaj s $\frac{3}{4}$ do 1% raztopino modre galice, ki smo ji dodali $\frac{1}{4}$ kg arzola, odnosno 10 dkg kakega arzenikovega zelenila. S tem škropivom je potem poškropiti predvsem jabolane in hruške. Najbolje ravna oni, ki uporablja v ta namen $\frac{3}{4}$ do 1 kg **nosprase**. Pripomniti je, da se mora koščičasto sadje, **predvsem breskve ali češnje** itd. škropiti **kvečjemu s $\frac{1}{2}$ % raztopino modre galice in apna**, ki smo ji primešali prej navedeno količino **arzola** itd. Bolje je, da vzamemo za drugo in tretje škropljenje rajše $\frac{1}{2}$ % raztopino modre galice in primerno količino arzenikovih strupov, ki jih pravilno po predpisih napravimo, t. j. s pomočjo reagenčnega papirja (beli fenolftaleinov papir), ki mora pordečiti, čim ga pomočimo v škropivo. Pripomnimo, da preobilica apna učinek galice močno zmanjšuje in tudi popolnoma pokvari.

Tudi škropljenje samo je izvesti previdno le z najboljšimi škropilnicami; s pomočjo katerih zamoremo škropiti tudi v najvišje vrhove v obliki fine megle, na vse dele listov, brstov in plodov. Ne gre se tu, da teče škropivo v sragah po listju, temveč za to, da isto razpršimo čim bolj na fino.

Kdor namerava izvesti škropljenje drevja z bordoško zmesjo in arzenikovimi preparati, ta naj pokosi travo pod drevjem, če jo hoče svežo pokrmiti, v kolikor ni že pokošena. Take sveže trave se ne sme krmiti, dokler ni dež izpral škropiva v zemljo. Sedaj, v veliki košnji, kjer hočemo kositi tudi v sadonosnikih in pridelati seno, nas ne sme to škropljenje motiti. Arzenikova sredstva, ki jih uporabljamo za škropljenje drevja ob času največje košnje, nimajo nikakega vpliva na krmo, ker se kot prah deloma porazgubijo pri sušenju sena in ne škodujejo živalim prav nič pozneje pri krmljenju.

Za rešitev vprašanja ranega sadja - gojimo tudi breskve!

Ing. Jos. Skubic.

(Dalje in konec.)

Breskev zahteva odprto zemljo, ki pa mora biti tudi dobro ugojena. V nasadih zato izvajamo polno gnojenje, kar dosežemo s tem, da podkopljemo na 1 m² kakih 30 g kalijeve soli, 60 g superfosfata in do 40 g čilskega solitra. Pri uporabi slednjega (oziroma dušičnatih gnojil sploh) pa bodimo zelo previdni in jih dodajajmo le, če vidimo, da drevo vsled pomanjkanja hrane v rasti zaostaja in ne da lepih polnih sado. Pri bujni rasti pa dodajajmo še več kalijeve soli in superfosfata, kar bo ugodno vplivalo na trdnost lesa in kakovost sadja.

Kadar zasajamo breskvine nasade, sadimo le sorte, ki so določene v sadnem izboru za naš srez, oziroma še ožji okoliš.

Breskve je treba seveda varovati tudi raznih škodljivcev in boleznih, če hočemo doseči čimboljše uspehe.

Omenjam še, da cenijo drugod breskvini sad vse drugače z gospodarskega stališča, kakor pa mi. Vsak gospodar, ki živi v razmerah, kjer bi breskve uspevale, bi moral imeti tudi nasad breskev za pridelek sadu za dom in za prodajo. Prav posebno pa bi moral vpeljati breskve gospodar, ki ima od narave za to kulturo ugodne položaje in pa lastniki vrtov ob vilah in hišah. Naše sadje na naš trg — naš denar našim ljudem — tudi tako se rešuje kriza!

Zelena.

Josip Strekelj.

Za dober pridelek moramo sejati zeleno koncem februarja v toplo gredo. Čim zadobi dva lističa, jo pikiramo tudi v topli gredi in ko je utrjena ter zunanji temperaturi popolnoma privajena, jo v drugi polovici maja presadimo na stalno mesto v razdalji 40—50 cm. Ker v začetku raste počasi, izrabimo prostor med zeleno, da posadimo vmes solato ali pa posejemo mesečno redkvico. Zemlja za zeleno mora biti najboljša in dobro pognojena. Tekom rasti je še priporočljivo pognojiti ji z umetnimi kalijevimi gnojili, ki pospešujejo rast gomoljev. Pri sajenju moramo paziti, da postavimo sadike le tako globoko v zemljo, da je koreninasti vrat 1 cm nad površjem zemlje. Od tega odvisi v glavnem naprava gladkega in velikega gomolja. Tekom rasti je edino opravilo pogosto okopavanje — ne pa prisipanje zemlje in zalivanje ob veliki suši. Napačno je obrezovanje gorenjih korenin in odtrgavanje stranskih listov, kakor sem ponekod videl. S takim delom oviramo rast gomoljev. Proti koncu oktobra, pred nastopom ostre zime, izkopljemo zeleno, odtrgamo nekoliko stranskih listov in jo posadimo v klet v pesek ali v rahlo zemljo. Ako ne moremo spraviti vse v klet, jo prisujemo poševno zloženo v jarek na vrtu tako globoko, da le konci listov molé iz zemlje. Koder ne uporabljajo zelenovega listja za prehrano, ga večino odtrgajo in zakopljejo gomolje na vrtu, kakor drugo korenstvo.

Izmed mnogih sort sta najboljši praško kratkolistno in zgodnje erfurtsko, katerih seme, dokler ga doma ne pridelamo, dobimo v vsaki semenski trgovini.

V severnih krajih gojé tudi listnato zeleno, ki ne dela gomoljev, zato pa daljše in večje listje. Tudi to vzgojimo in presadimo v taki razdalji, kakor gomoljasto; v jeseni pa jo izkopljemo, odstranimo zunanje liste in jo posadimo v klet v pesek. Tekom zime odganja nežno bledezelena listje, ki je cenjen nadomestek solate. Če bi jo hoteli na stalnem mestu, na vrtu vbeliti, jo je treba saditi po 30—40 cm narazen v vrstah, ki so po 1 m oddaljene. Ko odraste, jo visoko prisujemo z zemljo, ki je med vrstami.

Najbolj cenjeni sorti sta Colejeva kristalna in Wrightona-velika.

Zeleno, gomoljasto in listnato, prištevajo k najzlahtnejšim vrtnim pridelkom, zato jo moramo v večji množini gojiti. Kuharska umetnost jo prišteva med delikatese.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 2. Pojavil se je pri nas neki sadni škodljivec, ki odgrize mladike na sadnem drevju tako, kakor da bi jih s škarjami odstrigel. Kakšen škodljivec je to in kako se ga zatira? (J. J. v S.)

Odgovor: Škodljivca, ki prestriguje mlade poganjke na sadnem drevju, imenujemo prestrigač (*Rhynchites coeruleus*). On odščipljava poganjke na jablanah, hruškah, češnjah in marelicah, v katere zvrta več lukenj in zleže po eno jajce. Ko to izvrši, ogloda poganjke tako, da visijo navzdol. Ti oveneli poganjki sčasoma odmrejo in padejo na tla, ličinke se pa preživljajo od svrža mladik ter se na to zabubijo v zemljo. Jeseni se razvijajo hrošči, majhni rilčkarji, ki poiščejo skrivališče na deblu, kjer prezimijo. Zatiramo jih

s tem, da ovenele poganjke poberejo in pravočasno zažgemo. Drevje morate tudi v jeseni temeljito osnažiti, poberejo in poskropiti z arborinom. Okoli drevja zemljo prešitihajte in po možnosti z apnom pognojite (na 1 m² površine 10—15 dkg sprahenega apna).

Fr. K.

Notice.

Uspeh valilnic. Podružnica SVD v Središču si je nabavila 100 valilnic za ptice z namenom, da se zaščitijo koristne ptice. Čeprav je podružnica valilnice precej pozno nabavila, so povečini vse zasedene od senic. Tudi vrabci silijo vanje, pa jim to sadjarji branijo. Podružnica je tako začela z zatiranjem škodljivcev na pravi, pomožni način in je dobila zato tudi podporo od kraljevske banske uprave. Želimo pa, da bi bili uspehi z valilnicam le v škodo škodljivcem, pticam in sadjarjevim žepom pa v korist. Napačno ne bi bilo, če bi podružničnemu zgledu sledile tudi druge kmetijske korporacije in posamezni sadjarji. — Valilnice je dobavila tvrdka Feliks Stare iz Radomelj po 20 Din za komad.

Ing. Sk.

Za zdravje sadovnjakov. Naši gospodarji imajo le radi sadno drevje. Če te ljubezni vselej ne izkazujejo z dobro oskrbo, pa jo izkazujejo s tem, da se jim smili vsako drevo, ki je zdrav in vredno ognja in ga ne spravijo iz sadovnjaka. Le pogledjmo malo po nasadih. Koliko se vidi sedaj spomladi po nasadih popolnoma in napol suhega drevja. Drevje se suši vsled starosti, ozeblin v letu 1928/29., kaparja itd. Mnogo je drevja, ki ima le še posamezno zeleno vejo in tako drevo dela goščo. Škoda je seveda tudi pri travi in drugih pridelkih; škodljivci imajo rajsko zavetišče. Škoda je torej vsestranska. — Čudno je zares, da imajo gospodarji radi tudi tako drevje, ki ni vredno drugega kot ognja. Sedaj spomladi in poleti najlažje določimo, kaj ne spada več v sadovnjak. S podiranjem drevja pa ni treba čakati do jeseni in zime. Kakorhitro je v kraju košnja ali spravljeni poljski pridelki — takoj nad tako drevje, ki ga s koreninami vred odstranimo iz sadovnjakov.

Ing. Sk.

Uvoz kalifornijskih jabolk na Poljsko prepovedan. Na kalifornijskih jabolkah so ugotovili večje količine (do 1 mg) arzenika, ki bi naj varoval sadje kvarjenja. Arzenik pa je strup in zato škodljiv. Iz tega vzroka je Poljska prepovedala uvoz kalifornijskega sadja in baje to namerava tudi Češkoslovaška. (Po „Privrednem pregledu“.) — Za našo sadno trgovino je to seveda dobro in zato to tudi beležimo. Potrebno pa bi bilo, da bi se proučil kalifornijski način zavarovanja sadja pred pokvaro in to s takimi sredstvi, ki niso zdravju škodljiva.

Ing. Sk.

K vprašanju gojitve češpelj in sliv. Zadnja leta se na evropskih tržiščih vedno bolj uveljavlja s slivami in češpljami Italija. Njen izvoz je znašal l. 1930. skupno 191.803 q. Italijani izvažujejo zaenkrat le rane slive, ki zore tekom julija in avgusta, ker se jim le pri teh izplača izvoz. Največ prodajo češpelj Nemčiji, nato sledi Švica, Avstrija, Anglija in Francija. Vendar pa so si precej pokvarili trg, ker so prodajali premalo zrelo sadje. Nemci so predvsem segali za blagom, ki je bilo naloženo v vagonih s hladilnimi napravami. — Toliko sporočamo našim sadjarjem, da bodo znali bolj ceniti pomen sliv in češpelj.

Ing. Sk.

Sadjarški kongres zastopnikov iz vse države se bo vršil v drugi polovici oktobra v Čačku. Na njem se bodo reševala vsa vprašanja, ki se tičejo pospeševanja sadjarstva v zvezi s pridelovanjem sadja, sadno industrijo in sadno trgovino. Obenem bi bila razstava vzorcev sadja. Udeleženci kongresa si bodo nato ogledali sadjarske zadrage, sadovnjake in zadrage v okolici Čačka. Sadna razstava bo propagandnega značaja in bodo nanjo povabljeni tudi inozemci. Kongres organizira Srbsko poljeprivredno društvo. — Na to opozarjamo naše sadjarje, da pravočasno mislijo na kon-

gres in na razstavo, da bo naše slovensko sadjarstvo na prireditvah dobro zastopano.

Ing. Sk.

Italijansko sadje se uveljavlja. Italijani so zgradili v zvezi s sadno trgovino v Veroni pred tremi leti obsežna skladišča, opremljena z vsemi potrebnimi stroji. Sedaj grade velikanska skladišča tudi v Milanu. Tako bosta imela glavna izvozna centra Italije za sadje vse moderne pripomočke v zvezi s sadno trgovino na razpolago in od tod bo italijansko sadje osvajalo predvsem nemški, šviški, francoski in italijanski trg. Kako obsežne morajo biti te naprave v Milanu, bo razvidno iz tega, da računijo na obseg skladišč, ki bodo omogočila izvoz v inozemstvo letno 20.000 vagonov po 10

ton. Samo hladilne naprave bodo obsegale površino 17.000 m² in vsak dan se namerava odposlati po 100 vagonov v času sezone. Skladišča bodo služila seveda tudi izvozu povrtine.

Ing. Sk.

Naš izvoz sadja tudi napreduje. Naš izvoz je znašal l. 1930. — 9971 vagonov po 100 ton. Napreduje pa vsako leto, čeprav se je sadjarstvo le preveč zanemarjalo in se dviga razvoj šele zadnja leta. K slovesu našega sadja bo gotovo mnogo pripomogel pravilnik o kontroli svežega in suhega sadja. Pravilnik izdeluje „Zavod za pospeševanje zunanje trgovine“.

Ing. Sk.

Vinarstvo in kletarstvo.

Vinogradniki v Mariboru.

(Dalje in konec.)

Po vinarskem kongresu dne 10. maja 1931. ob pol 12. uri je v veliki dvorani pivovarne „Union“ minister v p., g. Ivan Vesenjaj, kot predsednik odseka za organizacijo vinske razstave pozdravil predvsem gospoda bana dr. Drago Marušiča kot protektorja vinske razstave, polkovnika Radovanoviča kot zastopnika divizijskega generala v Ljubljani in mariborskega poveljnika mesta, nadalje gg. načelnika kmet. ministrstva prof. Božidarja Rankovića, načelnika kmet. oddelka banske uprave v Ljubljani ing. Antona Podgornika, okrožnega inspektorja dr. Schaubacha, mestnega župana dr. Fr. Juvana, sreskega načelnika dr. Ipavca in dr. Hacina, ptujskega

tam iz vsega srca prirediteljem razstave, ki niso varčevali s trudom ter so z nesebično požrtvovalnostjo uspeli, da je danes v Mariboru otvorjena prireditve, na katero so lahko ponosni. Ena najvažnejših panog vsega gospodarstva, predvsem za mariborsko okrožje, je naše vinogradništvo. Žal svetovna gospodarska kriza tudi nam ni prizanesla. Potrebno je, da naglasim dva glavna vzroka, katerih glavna posledica je bila, da je cena vinu občutno padla in da so v kljub nizki ceni kleti naših vinogradnikov še vedno polne. Ta dva vzroka sta svetovna nadprodukcija in zmanjšanje kupne moči konsumenta. Ako vzamemo ta dva vzroka v pretres, imamo možnost, da najdemo tudi sredstva, da vinsko krizo, ki tare naše vinogradnike, omilimo vsaj v toliko, v kolikor je to odvisno od nas samih in v kolikor ni

Sl. 33. Vinogradniki v Mariboru. — Vinska razstava.

župana M. Brenčiča, tajnika Zveze hrv. vinogradnikov in sadjarjev dr. S. Buča, zastopnika zbornice za TOI, ravnatelja Krejčija in ing. Jelenca ter zastopnike iz republike Avstrije in druge. Nato je naprosil protektorja razstave, da isto otvori.

Gospod ban dr. Drago Marušič je ob tej priliki izpregovoril sledeče lepe besede:

„Spoštovana gospoda!

Z izrednim zadovoljstvom mi je danes čast otvoriti prvo banovinsko razstavo v Mariboru. Česti-

ta kriza nujna posledica glavne gospodarske in politične krize, ki do temelja pretresa vso Evropo, da, ves svet. Ta sredstva so predvsem racionaliziranje naše vinske produkcije na ta način, da pristopimo h kvalitetnemu pridobivanju vina. Treba je zmanjšati vinogradniško površino ter uporabljati najboljše lege za vinograde, nasaditi najboljše vrste in na ta način ustvarjati prvovrsten tip vina, ki mu je potem treba najti odjemalce. Nerazveseljivo dejstvo je, da nismo od poslednje vinske kompanje, to je od avgusta 1930.

do aprila letošnjega leta izvozili iz Dravske banovine niti 10.000 hl, temveč le 9867 hl. Toda ne samo v inozemstvo moramo najti pot za naša vina, ampak tudi doma. Naša vina se lahko prištevajo med najboljša in najodličnejša v Jugoslaviji ter so kot taka najbolj sposobna za buteljčna vina. Zato je treba, da se razširi prodajanje naših vin po vsej državi.

Banska uprava si je bila svesta dolžnosti, ki jo ima napram našemu vinogradništvu. Mislim, da ni treba posebej povdarjati, da bomo tudi v bodoče krepko stali ob strani našega delovnega ljudstva ter podpirali z vsemi razpoložljivimi sredstvi vse naše kmetijske gospodarske panoge, med katere spada v odlični meri naše vinogradništvo. Z nagradami za precepljanje samorodnic, s prispevki za nabavo trt, zlasti pa s podpiranjem našega vinogradniškega združništva, upam, bomo v doglednem času dosegli vidne uspehe. Poudarjam tudi potrebo trgovske preorijentacije našega kmetijskega združništva kakor tudi posameznih producentov. Kajti samo oni je dober gospodar, ki ne samo dobro prideluje, ampak tudi predvsem dobro proda. Za dosego teh ciljev, gospoda moja, je potrebno složno sodelovanje vseh prizadetih."

Po otvoritvi vinske razstave je gospod ban v spremstvu uradnih zastopnikov poskusil nekatera vina iz posameznih vinskih okolišev vse banovine

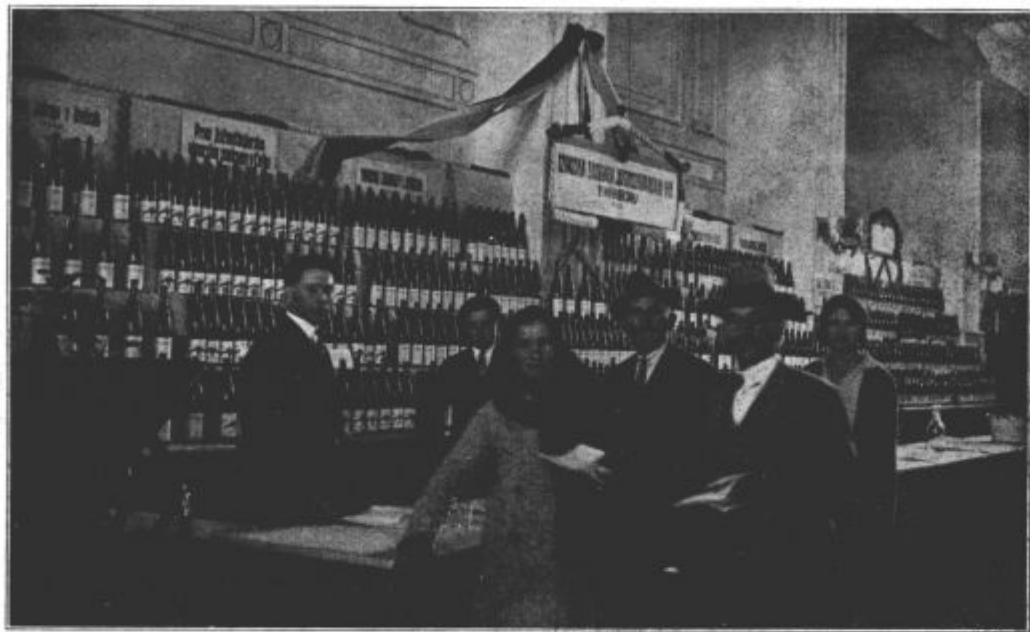
poučne izlete omogočili in podprli, gre prav iskrena zahvala.

Istega dne so v Mariboru zborovali gostilničarji vse Dravske banovine. Po zborovanju so obiskali vinsko razstavo in vinski sejm, kjer so našli najlepšo priliko za spoznavanje domače viske produkcije in upajmo, da bo tudi ta obisk rodil uspehe v zadovoljstvo vinske produkcije in konsum vina.

Vsem, ki so materialno, moralno ali fizično pripomogli navedenim prireditvam do uspeha, izreka Vinarsko društvo prav iskreno zahvalo.

V. redni letni občni zbor Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru, 9. maja 1931.

Iz poročila g. predsednika je bilo posneti, da je društvo zasledovalo točno in vestno vse pojave v vinar-skem gospodarstvu in podvzelo vsekdar potrebne korake, žal ne vedno s polnim uspehom. Te uspehe je pa pripisovati edino organiziranim vinogradnikom. — Tudi nakup nekaj 1000 hl vina za vojaštvo je bil izvršen izključno potom zadrug. Borba za maksimiranje trošarin se vodi dalje — mali uspeh — znižanje državne trošarine od 1 Din na 50 par so izkoristile

Sl. 34. Vinogradniki v Mariboru. — Vinska razstava.

in si je ogledal tudi številno razstavljene vinogradniške in kletarske potrebščine tvrdke K. & R. Ježeka, Kmetijske družbe, dvor. dobav. P. Mioviča, Pinter & Lenarta, Theo Seitza, Tvornice za dušik in Jos. Videmška.

Dne 10. maja 1931. ob 17. uri se je vršil ogled banovinske vinarske in sadjarske šole v Mariboru, ki so se ga udeležili mnogi vinogradniki. Za prijazno razkazovanje vzornih objektov smo g. ravnatelju J. Priolu prav hvaležni.

Dne 11. maja 1930. so se vršili poučni izleti. Izlet v Pekre, Ruše in na Falo je vodil ing. Teržan, izlet v Zgornje Slovenske gorice preko Svečine, Št. Ilja in Jarenine pa g. ing. Zupanič. Udeleženci izletov so se vrnili izredno zadovoljni, vsem, ki so te uspele

povečini občine, a banovine so ostale pri starih. Ta borba se bo nadaljevala. — Preklicale so se prepovedi prevoza trt iz ene banovine v drugo. — Z 31. decembra l. l. se je začasno prenehalo z izdajanjem „Naših goric“. Znano je, kako je do tega prišlo. Zadeva je dobra, treba pa bo še nekaterih izboljšanj. — Že s 1. januarjem mora biti članarina vseh društev, katerih glasilo je „Kmetovalec“, enaka. Dobiti se pa more več prostora v listu. Za primer, da se tega ne bi dalo doseči, bo novi odbor moral misliti na morebitno zopetno izdajo lastnega društvenega glasila. — Vse naše naporno delo najde le malo priznanja med vinogradniki. Izgleda skoraj, da še kriza ni dovolj velika, ker je vinogradnik splošno tako malomaren nasproti svoji prepotrebni organizaciji, katere edini cilj je, njemu pomagati. — Društveni funkcionarji postajajo malodušni, se vprašujejo, je-li vredno tako brezbriznost plačevati s tolikim

trudom? — Manjka nam organizatorjev. Povsod, kjer imamo agilne ljudi, imamo članstvo in naše podružnice lepo delajo. Zadnje mesece nas je zaposlila vinska razstava popolnoma, v prihodnje bo glavna naša naloga, poglobiti organizacijo.

Sledilo je **tajnikovo poročilo**, in sicer:

Glavni odbor Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru, izvoljen na rednem letnem občnem zboru dne 29. maja 1930, v Ljutomeru, ki ga tvorijo, sestoji: 1. Predsednik: Lovro Petovar, veleposestnik, Ivanjokvci; 2. I. podpredsednik: Ivan Vesenjaki, minister v pok., Maribor; 3. II. podpredsednik: Franc Pečnik, posestnik in gostilničar, Bizeljsko; **odborniki**: 4. Ivan Budigam, posestnik in župan, Turški vrh, Zavrče; 5. Valter Mihelič, enolog, Zavrče; 6. Klotar Bouvier, vinogradnik, tvornica sekta in vinske kleti, Gor. Radgona; 7. Karl Korath, posestnik, Črešnjec, Gornja Radgona; 8. Lavoslav Bučar, posestnik in gostilničar, Košanjevica; 9. Franc Gombač, višji inšpektor v pok., Ljubljana; 10. Srečko Robič, posestnik in župan, Limbuš; 11. Ivan Šerbinček, posestnik, Vrtič, Gor. Sv. Kungota; 12. Josip Županc, sreski kmetijski referent, Ptuj; 13. Fric Zemljic, veleposestnik in župan, Ljutomer; 14. Jakob Žnidarič, inšpektor v pok., Središče ob Dravi; 15. Josip Zabajnik, višji inšpektor v pok., Maribor.

Glavni odbor je imel v preteklem poslovnem letu 5 sej, ki so bile vse dobro obiskane in sklepne. Razpravljal je o najrazličnejših zadevah, ki so v tesni zvezi z našim vinogradništvom. Za tajnika in blagajnika si je glavni odbor zbral upokojenega višjega vinarskega nadzornika Josipa Zabavnika, uredništvo in upravo društvenega glasila „Naše gorice“ je oskrboval do 9. julija 1930, upokojeni ravnatelj vinarske šole Andrej Žmavc, od tega dne pa do svoje prerane smrti dne 22. avgusta 1930 upokojeni vinarski ravnatelj Anton Puklavc, nakar je bilo uredništvo in uprava „Naših goric“ poverjeno društvenemu tajniku.

Glavni odbor je v svojih sejah obravnaval sledeče predmete:

1. Formuliranje izprememb društvenih pravil, sklenjenih na zadnjem občnem zboru. Društvo je dalo pravila tiskati v 1000 izvodih. Kr. banska uprava Dravske banovine v Ljubljani jih je z odredbo z dne 12. decembra 1930, II 30.377/2, vzela na znanje.

2. Pretresal je sporočila Glavne zveze vinogradnikov in sadjarjev kraljevine Jugoslavije, v Beogradu, s sekretariatom v Novem Sadu. Glavna zveza budno zasleduje vprašanja, ki globoko segajo v naše vinarsko gospodarstvo in skuša omiliti obstoječe težave v našem vinogradništvu. Zanima se z nami vred predvsem za znižanje trošarine na vino, za odpravo nepraktičnega načina pobiranja trošarine, za strogo izvajanje zakona o vinu, za odstranitev samorodnic, za izvoz naših vin v inozemstvo, itd.

3. Trsni sortiment za Dravsko banovino je na vidiku. S pomočjo izdatne podpore vinarskim strokovnjakom za kritje potnih stroškov, je kr. banska uprava v Ljubljani omogočila zbiranje zadevnih podatkov, ki bodo služili za podlago pri izdaji trsnega sortimenta. Izvoliti moramo poseben odsek, ki se bo s tem vprašanjem še nadalje bavil. Predvidena je zadevna anketa za 22. junij t. l., ki jo skliče kr. banska uprava.

4. Na pobudo kr. banske uprave glede združitve vseh kmetijskih strokovnih listov v eno skupno, vse panoge kmetijstva obsegajoče glasilo, se je glavni odbor Vinarskega društva soglasno izrekel za združitve in za to, da naj bo skupno glasilo „Kmetovalec“, ki ga izdaja Kmetijska družba v Ljubljani. Vinarsko društvo ima v vsaki številki „Kmetovalca“ 3 strani za vinarstvo in kletarstvo na razpolago, urednika za ta del skupnega glasila določa Vinarsko društvo samo. Ker naši vinogradniki niso izključno samo vinogradniki, temveč se bavijo tudi z drugimi panogami kmetijstva in ker „Kmetovalec“ obravnava vse panoge kmetijstva, je bil glavni odbor mnenja,

da združitve strokovnih listov posameznikov more le koristiti, nikoli pa škodovati.

„Naše gorice“ so vsled tega s koncem leta 1930. prenehale izhajati, kot nadomestilo zanje pa imamo sedaj skupno glasilo „Kmetovalec“.

5. V zvezi z združitvijo „Naših goric“ in „Kmetovalca“ je članarina Vinarskega društva; glavni odbor je sklenil tozadevno sledeče:

Članarina Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru znaša

za leto 1931. 10 Din

do 3 oralov vinograda, za vsak nadaljnji oral se poviša članarina za 5 Din, tako da plača posestnik 5 oralov vinograda 20 Din.

Naročnina za skupno glasilo „Kmetovalec“ znaša 30 Din letno. Kdor hoče dobivati „Kmetovalca“, plača torej poleg članarine za Vinarsko društvo še naročnino za „Kmetovalca“, to je 40 Din in po 5 Din več za vsak oral vinograda nad 3 orale.

V Vinarskih podružnicah organizirani člani plačajo članarino in naročnino svoji podružnici, vsi neposredni člani pa nakažejo oboje izravno Vinarskemu društvu v Mariboru s polžnico na njegov čekovni račun št. 10.786 pri podružnici poštne hranilnice v Ljubljani. Naročil na „Kmetovalca“ brez nakazila članarine in naročnine ne moremo upoštevati. Občni zbor prosimo, da odobri ta sklep. Se je zgodilo.

6. Vinogradniki prav močno občutimo vinsko krizo. Naravno je, da iščemo izhoda iz nje in nje vzroke. Vzroki te krize so različni. Nadprodukcija, padanje konsuma, dovažanje vina od drugod v naše kraje, prevelika razlika med nakupovalno ceno vina pri producentu in prodaji na malo pri gostilničarjih, visoka trošarina na vino in način plačevanja trošarine, carina na razne potrebščine itd. Ta vprašanja so bila ponovno predmet razpravljanj glavnega odbora Vinarskega društva. Glavni odbor se je odločil v tej zadevi za obširno spomenico, ki jo je posebna deputacija osebno izročila g. banu in g. ministrskemu predsedniku, vsem ostalim faktorjem pa jo je odposlalo Vinarsko društvo s prošnjo za upoštevanje.

(Dalje sledi.)

Poročilo o stanju vinogradništva.

Ljutomer, koncem maja 1931.

Aprila smo končali prvo kop v naših goricah, ostale so le parcele, namenjene prihodnjo zimo za rigolanje, ter vmes še tudi kak del in to pri večjih posestnikih, kjer se je moralo z okopavanjem prenehati vsled že močno odganjajoče vinske trte, torej vsled otepa.

Akoravno še ni minul od tedaj niti dober mesec, je že druga kop v polnem razmahu; ponekod gre ista že proti koncu. Ker že dolgo nismo imeli dežja, je zemlja precej suha in bo drugo okopavanje prav koristno, ker je obavljeno ob izredno lepem in suhem vremenu.

Letošnje leto je začela vinska trta odganjati pozneje kot druga leta, vendar se vidi dan za dnevom, da poganjki bujno rastejo ter se prav lepo razvijajo, tako da so nekatere mladike dosegle na pr. pri šiponu in žlahtnini že čez 80 cm dolžine. Nastavek je lep, posebno na šparonih nekaterih vrst, dočim ga pri žlahtnini ravno ni preveč.

Prvo žveplanje je končano in pričelo se je tudi s prvim škropljenjem. Pri škropljenju pazimo, da bomo poškropili vse dele trte lepo enakomerno in listje tudi od spodnje strani. Ne uporabljajmo razpršilnikov s prevelikimi luknjicami, kajti s takimi razpršilniki nam ni mogoče škropiva fino razpršiti in poleg tega izgubimo tudi mnogo brozge. Škropiti ne smemo tako, da kar teče od trsa, to bi bilo neumestno in potrata brozge, največadnje pa tudi brez zaželenega uspeha.

čimprej vse mladike, ki nimajo kabrnkov ter nam niso potrebne za vzgojo, odnosno za znižanje vinske trte. Ni dobro puščati nepotrebnih mladik predolgo na trti, ker žive le na račun ostalih, za trto prepotrebnih.

Končali smo sajenje v novih nasadih, vendar se v marsičem pri tem delu še mnogo greši. Zemlja navadno pred rigolanjem, odnosno pred ponovnim zasajanjem nikjer ne počiva, ampak se takoj rigola in zopet zasaja. Izčrpana je že itak domalega popolnoma, mnogokrat se tudi ob času ponovnega zasajanja preveč štedi z dobrim kompostom, odnosno gnojem.

Če hočemo imeti uspeh pri naših bodočih gorcih, potem pomnimo za vedno, da ob času sajenja ni umestno štediti s kompostom, ki naj bo vedno le prvovrsten, ne pa tak, da ga sestavlja $\frac{1}{4}$ zemlje in le ena četrtina gnoja. V primeru, da nimamo dobrega komposta, vzemimo več let star dobro strohnel hlevski gnoj. Čepjenke naj bodo vedno le prvovrstne, kajti le na ta način se bomo izognili poznejšemu dragemu podsajevanju.

F. Fistrovič.

Notice.

Pregled vina in žganja na železnicah. Po doseženem sporazumu med oddelkom za davke v finančnem ministrstvu in

generalno direkcijo državnih železnic bodo naslovne postaje prijavljale došle pošiljke vina in žganja pristojnemu oddelku finančne kontrole. Pošiljke vina in žganja, ki so bile prijavljene oddelku finančne kontrole, se morajo glede na čl. 49. trošarinskega pravilnika izdati prejemniku po preteku dvehurnega roka po dostavi sporočila oddelku finančne kontrole, ne glede na to, ali je organ finančne kontrole prispel na postajo, da pregleda pošiljatev ali ne. Organi finančne kontrole so pooblašeni, da prijavljene pošiljke vina in žganja pregledajo samo v prisotnosti prejemnikov ali njihovih pooblaščenecv in to na način, ki ne preprečuje manipulacije v železniških skladiščih.

Meteorološka opazovanja.

Važnejši podatki meteorološke postaje ban. vin. in sadj. šole v Mariboru.

Maj 1931.

- I. Temperatura v °C: povprečno 17,7, najvišja 29,4 (30), najnižja 3,8 (2); število vročih dni (maksimum 25,0 ali več) 12.
- II. Solnčnost: 267,4 ure, povprečno na dan 8,6 ure, največ dne 28, 13,1 ure.
- III. Oblačnost (od 0—10): povprečno 4, število vedrih dni (povprečno pod 2,0) 13, oblačnih dni (povprečno nad 8,0) 4.
- IV. Padavine kot voda v mm: 25,9, največ 10,5 (20); število dni z dežjem 7, z gromom 2, z meglo 1.

Šifrar.

Živinoreja in mlekarstvo.

Kako določiti težo sena na skednju.

Martin Zupanc.

Svetujem živinorejcem, da naj redijo samo toliko živine čez zimo; kolikor to dopušča pridelek krme. Ako spomladi primanjkuje krme, mora živina trpeti pomanjkanje na potrebni hrani, pri kravah-molznicah usahne mleko, živina izgublja na teži, torej že prirejeno meso i. dr. se izrabi za obstoj življenja, mlada živina zastane v rasti itd. To pomeni veliko izgubo. Vsled tega je bolje v jeseni dobro rejeno živinče odprodati in ostali živini zagotoviti dobro prehrano do bodoče paše ali košnje.

Treba je torej računati, in sicer: eno živinče v teži 500 kg potrebuje na dan za živež 10 kg dobrega sena in 3 kg slame. To krmo polagamo od 1. novembra do 1. maja, t. j. 181 dni ali potrebna množina sena 1810 kg in 543 kg slame.

Kako pa je mogoče določiti težo, če ni tehtnice na razpolago? Sledeče številke naj služijo v pripomoček za določanje kubične mere:

Služaj: skedenj meri 5 m širine, 6 m dolžine in 8 m višine in je **natlačeno** poln sena.

Kubična mera je $5 \times 6 \times 8 = 240$ kubičnih metrov (m^3). En kubični meter sena tehta 86 kg, je torej sena 20.840 kg, približno za 11 glav živine v teži à 500 kg. (Ni sicer točno — ker bi se prehranilo 12 glav, ali previden živinorejec bo ostanek zadržal do prihodnjega sena za primer potrebe.)

Nadalje tehta 1 m^3 :

deteljna mešanica	82 kg
slama	65 „
pšenica ozimna	770 „
rž	720 „
ječmen	710 „
oves	450 „
krompir	670 „

pesa	600 „
gnoj sveži	720 „
gnoj masten	840 „

Pravilnik za dobavo mleka.

(Za svoje člane in članice izdalo Centralno mlekarско društvo.)

(I. Benko.)

Vsakemu, ki se je z določili tega pravilnika upoznal v I. delu mojega članka, bo takoj jasno, da so k uvedbi tega pravilnika poklicane predvsem zadrage; te imajo namreč največ vpliva na producente mleka in izobražene mlekarje za izvrševanje potrebnih preskušanj. Vsa tozadevna kontrola se ureja s **petim poglavjem** tega pravilnika.

Pri vseh zadrukah, ki ga sprejmejo, se uvede tudi posebni organ, ki mu je poverjeno vse delo na povzdigi higijene v mlečni produkciji in nadzorstvo glede izvrševanja določil tega pravilnika. To je takozvani **kontrolni odbor**, ki obstoji iz štirih članov: tri izvoli občni zbor, ki ta pravilnik sprejme (lahko so člani načelstva, združni člani, ali pa tudi interesi-nečlani, n. pr. kmetski sinovi), četrti je vodja mlekarne.

V delokrog kontrolnega odbora spada: Izvrševanje poskusne molže in hlevskih preskušanj (v sumljivih primerih), sodelovanje oz. navzočnost pri preskušanju mleka v mlekarji, in hlevski ogledi.

Hlevski ogledi so redni in izredni. Redni se vrše enkrat na leto, izredni pa po potrebi. Na teh pregledih je ugotoviti vse, kar je z izvedbo tega pravilnika v zvezi, n. pr.: kakšna je krma, kako se pripravlja, kako se krmi, kakšni so hlevi, koliko odgovarjajo predpisom tega pravilnika in zahtevam mlekarstva sploh. Nadalje: ali je snažnost hleva in živine zadostna, kako se molže, kakšne so molzne posode, kako se ravna z mlekom in končno, kaj bi se pri obstoječih razmerah in razpoložljivih sredstvih še dalo izboljšati.

Rezultati hlevskih ogledov se vpisujejo v knjigo hlevskih ogledov.

Člani so dolžni, da kontrolnemu odboru dajejo vse podatke, ki jih ta želi.

O morebitnih pritožbah zoper postopanje ali ukrepe kontrolnega odbora, oz. vodje mlekarne, sklepa načelstvo, ki pa se tozadevno lahko obrne na Strokovni svet Centralnega mlekarskega društva.

Šesto poglavje vsebuje kazenska določila, katerih najvažnejše je, da je sleherni član dolžan povrniti vso dokazano škodo, ki bi zadrugi nastala vsled neizpolnjevanja tega pravilnika.

Istotako ne dobi član nobenega izplačila za mleko, dobavljeno v dobi, za katero se dokaže ali smatra, da je mleko potvarjal.

Sedmo poglavje vsebuje prehodna in sklepna določila.

Centralno mlekarsko društvo se dobro zaveda, da je pri nas še malo krajev, kjer bi bile razmere za uvedbo tega pravilnika ugodne ali vsaj za silo dozorele. Toda začeti je treba. Zato vabimo vse napredne živinorejce, zadrugarje in kmet. strokovnjake, zlasti one iz okolišev že obstoječih mlekarskih zadrug, da delajo na to, da se ta pravilnik pri dotičnih zadrugah sprejme in da se bodo njegova določila v resnici tudi izvajala. Uspeh bo trojen: **boljše mleko, boljši izdelki, večji konsum.** (Kdor želi, da se mu dopošlje en izvod tiskanega „Pravilnika za dobavo mleka“, naj piše na naslov: Centralno mlekarsko društvo, Ljubljana, Novi trg 3.)

Kako učinkuje „Pekk“ na prehrano živine?

Ing. L.

Kmetijska družba je doposlala raznim zavodom v preizkušnjo novo sredstvo „Pekk“, ki ga izdeluje tvornica na Hrvaškem ter ga priporoča kot krmilno sredstvo. Kako se je tak poskus obnesel, nam poroča ravnateljstvo Vinarske in sadjarske šole v Mariboru:

„Vso množino „Pekka“, in sicer 1000 g, smo razdelili na 52 porcij in ga dajali 4 kravam, tako da sta ga dobivali najprej dve kravi 13 dni in nato drugi dve kravi zopet 13 dni. Izbrali smo krave, ki so bile po možnosti v enakem laktacijskem (molznem) stanju in smo jih enako krmili. Popolnoma jasnega uspeha nismo mogli zaznati, kar je tudi razumljivo, ker je vsled majhne množine trajal poskus premalo časa, da bi mogli izreči končno sodbo. Mlečnost se je pri dotičnih kravah povprečno dvignila v dnevih poskusa za $\frac{1}{2}$ do $\frac{3}{4}$ litra pri posamezni kravi. Telesna teža ni prirasla. Kako preprečuje Pekk obolenje živali, kako vpliva na rahitične živali in na pojanje telic in svinj nismo imeli prilike opazovati, ker ta čas pri našem številu živali nismo imeli takih primerov. —

Ravnatelj: Priol I. r.“

Priporočamo to sredstvo živinorejcem, da ga preizkusijo in se na podlagi lastne ugotovitve prepričajo, če se jim pri krmiljenju izplača.

Reja živali dragocene kožuho-vine.

R. L.

Ker je v poslednjih letih stalno rastlo povpraševanje po dragoceni kožuho-vini in se je ta tudi drago plačevala, so v Ameriki in pozneje v Evropi začeli gojiti divje živali, ki dajo

te vrste blaga. To so: srebrno-dlake in modre lisice, bobri, medvedi, karakul-ovce in druge. Njih kožuho-vina je tako lepa, da jo modni svet prav rad uporablja za svoje plašče in kožuhe, zato je njena cena zelo visoka. Da se tega dragocenega blaga čim več in tudi v enaki kakovosti dobi, so se v današnji dobi oprijeli te reje marsikateri, ki si hočejo pomagati v svojem gospodarstvu.

V Ameriki so posamezniki to začeli na lastno pest in na lastne stroške. V Srednji Evropi so pa to rejo postavili na združeno podlago, ker so na ta način lažje spravili skupaj sredstva za plemenske živali, ki so izredno drage. Na ta način so ustvarili večja vzrejevališča, ki jih imenujejo po ameriškem nazivu „farme“. V takih farmah se v zamreženih prostorih, vendar na prostem gojijo navedene živali, ki kot dobiček dajo svoj dragoceni kožuh.

Sl. 35. Vzrejevališče za modre lisice.

Že pred letom dni so se tudi nekatere podjetne osebe iz Slovenije oprijele te misli, kako bi se bavili z rejo te plemenite divjačine, in so si ustanovili svojo posebno „Zadrugo za rejo živali plemenite kožuho-vine v Škofljici pri Ljubljani“, ki je že na par prireditvah Ljubljanskega velesejma razstavila modre lisice, ki jih je začela tu gojiti. Ta zadruga se hoče pa še bolj razširiti in zato nabira še nadalje člane, da more zvišati število plemenskih živali. Z vplačevanjem določenih obrov postane vsak član sčasoma lastnik enega para plemenskih živali, ki imajo dandanes zelo visoko ceno. Kdor bi se za to rejo zanimal, naj se obrne naravnost na imenovano zadrugo, ki mu bo dala vsa potrebna pojasnila.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 1. Pri meni, kakor najbrže tudi drugod, se vsako leto ob nastopu vročine pojavi v hlevih nebroj muh, ki postajajo živini zelo nadležne. Hlevska okna sicer zagrnem, da je prostor temen, vendar to ne pomaga mnogo. **Kako uničim muhe v hlevu?** (P. R. v S.)

Odgovor: Snaga je največji sovražnik muh, zato mora vsak živinorejec, tudi z zdravstvenega ozira, gledati na to, da vlada v hlevu in v njega bližini največja čistoča. Predvsem je vsak dan spraviti iz hleva gnoj, da se muhe v niem ne zare-dijo. Proti temu mrčesu se priporoča prebeliti hlev z apnom, ki smo mu dodali na škaf beleža po $\frac{1}{4}$ kg sanolina. Vonj tega razkuževalnega sredstva prežene muhe iz hleva. Mnogi raz-

obesijo po hlevu orehovo listje, katerega vonj muhe ne marajo. Moderni hlevi imajo na oknih modre šipe, ki propuščajo ultravioletne žarke. Tudi to sredstvo nekoliko pomaga. Razen teh pripomočkov je pa najbolj gotovo lovljenje muh z muholovkami ali s praprotnimi šopi, poskropljenimi z mlekom. Nanje sedejo muhe zvečer, in ko se zmračijo, jih položimo v vreče. S takimi sredstvi, predvsem pa s snago v hlevu in okrog njega se znatno zmanjša ta huda nadloga.

Ing. L.

Čebelarstvo.

Važnost vzreje matic.

Jože Okorn.

V čebelarstvu se danes mnogo razpravlja o vzreji in selekciji matic ter o gospodarski važnosti tega dela za uspešno napredno čebelarstvo. Na tem polju doseženi uspehi so prav lepi. Oglejmo si važnost vzreje dobrih matic za naše male napredne čebelarske obrate.

Plemenjak se povoljno razvija, dokler ima zdravo in rodovitno matico. Kakorhitro pa matica ne more več izpolnjevati dane naloge — skrbi za zdrav dolgo živeči in odporen zarod — začne družina hirati, dokler ne izhira. V praktičnem čebelarstvu ta pojav zlasti pri čebelarjih - začetnikih lahko neštetokrat opazujemo. Za lepo panogo navdušen mladenec si pridobi osnovne pojme naprednega čebelarstva in začne čebelariti. Nabavljene čebelne družine z mladimi, življenja polnimi maticami, se mu krasno razvijajo. Če pri opravljanju čebel upošteva osnovne zahteve za uspešno moderno čebelarstvo, doseže že v drugem letu prav lepe uspehe, nato pa začne njegovo čebelarstvo hirati in izhira, če si ne zna pomagati.

Vzrok neuspešnega čebelarjenja so ali slabe pašne razmere, ali pa neodgovarjajoče matice. Oba nedostatka lahko odpravimo. V primeru, da je vzrok neuspeha slaba paša, čebele prevažamo na boljšo pašo, če so pa neuspeha krive slabe matice, jih zamenjamo z dobrimi, odgovarjajočimi.

V čebelarskih knjigah in listih večkrat čitamo, da so mlade matice najboljše. Praksa nam pa nasprotno dokazuje, da vrednost matice ni odvisna od starosti, ampak v prvi vrsti od rodu, iz katerega izvira, ter da so dvoletne, včasih celo triletno matice boljše od enoletnih.

Napreden čebelar vsled tega ne gleda na starost, ampak na kakovost matice. Pri presoji mu je edino merilo pregovor: „Po njih delu jih sodite!“ V močnih družinah, ki se odlikujejo tako glede razvoja in donosa, matic ne bomo zamenjavali, dokler nam družine v vsakem oziru odgovarjajo. Dognano je, da taki panji sami skrbijo za obnovo matice s tihim preleganjem, kar dožene, če matice zaznamujemo.

Vsi plemenjaki pa žal niso dobri. Poleg tega nam skoraj vsako leto tekom zime ali zgodnje pomladi kak panj osiroti. Ob času rojenja pa marsikateri izrojenec izgubi matico na prahi. Če nimamo na razpolago rezervnih matic, je dotični plemenjak izgubljen.

Da ne utrpimo prevelike škode, moramo v maju in juniju vzrediti nekaj matic, približno po dve na 10 plemenjakov, da jih imamo v primeru potrebe na razpolago.

Vabilo k občnemu zboru Konjerejskega društva za Dravsko banovino, ki bo v četrtek, 25. junija 1931. ob 13. uri v hotelu „Union“ v Celju. — Spored: 1. Odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo predsednika. 3. Poročilo tajnika in blagajnika. 4. Predlogi podružnic. 5. Volitev 2 podpredsednikov. 6. Volitev 2 preglednikov računov. 7. Premovanje l. 1931. 8. Slučajnosti. Predsednik: Lovro Petovar, l. r.

Matice vzreajmo le od najboljših plemenjakov, ki se odlikujejo tako glede donosa kakor tudi moči. Če čebelarimo s panji velike mere, je najbolj prikladno, ako vzrejamo matice v panjičkih - prašilčkih na tri okvirje, mere, ki jo imamo vpeljana v obratu.

Čebelarji, ki se ne bavijo s selekcijo, ampak si hočejo vzrediti zase nekaj dobrih matic, dosežejo svoj cilj najbolj na sledeči način: Ako nam kateri izmed najboljših plemenjakov hoče rojiti, mu tega ne branimo, ampak pustimo, da nam da prveca. Takoj, ko smo roj ogreble, razdelimo plodišče izrojence na 4 dele po dva odnosno enega na tri satnike, in jih damo v pripravljene prašilčke. V vsakem prašilčku morajo biti seveda več ali manj godni mati-niki. Ker izgube prašilčki vso izletno žival, jim nalijemo v tretji prazen sat približno $\frac{1}{8}$ litra vode, in sicer na stran, ki je obrnjena k zalegi. Skrbeti moramo tudi za zadostno medeno zalogo prašilčkov. Na ta način, če gre vse po sreči, lahko dobimo iz enega plemenjaka 4 dobre matice, ki jih potem ob priložnosti porabimo.

V izrojenca pa vsujemo zvečer, ko smo plodišče napolnili z v okvirje vdelanimi satnicami, roj, ki se nam zopet v prav kratkem času razvije v močnega plemenjaka, kajti roj je dobil vse izletne čebele iz napravljenih prašilčkov.

† Aleksander Toman.

V ljubljanskem mestnem zavetišču je umrl 15. maja t. l. Aleksander Toman, vnet propagator naše čebele. V Ameriki, kjer je bival skoro trideset let, je navezal stike z odličnimi ameriškimi čebelarji, znanstveniki in praktiki. L. 1910. se je vrnil iz Amerike in nastopil službo pri Kmetijski družbi v Ljubljani. Njegova naloga je bila seznaniti svet z našo sivko ter organizirati in poživiti izvoz naše čebele v vse dele sveta. Akcijo je krepko podpiralo poleg Kmetijske družbe tudi kmetijsko in trgovinsko ministrstvo. Inserati in propagandni članki o naši čebeli so bili objavljeni v kanadskih, japonskih, severo-ameriških in drugih listih. V tem času je izdala in založila Kmetijska družba v angleščini propagandno knjigo o naši čebeli „The Carniolan Gray-Banded Alpine Bee“, ter prevod dr. E. F. Phillipsove brošure „Izrejevanje matic“. Toman je ostal v službi pri Kmetijski družbi do 31. decembra l. 1912. Za časa njegovega službovanja je razposlala Kmetijska družba po vsem svetu 216 matic, i. s. v letu 1911. 104, v letu 1912. pa 112 matic. V poznejših letih je prevajal rajnik za „Slovenskega čebelarja“ iz ameriških listov zanimive članke, kot izvrsten risar pa je napravil za „Čebelarstvo“ več krasnih anatomskih in drugih važnih čebelarskih rizb. Naj počiva v miru!

Čebelarska zadruha. Zadnji občni zbor „Čebelarskega društva za Slovenijo“ v Ljubljani je med drugim razpravljal

tudi o čebelarški zadrugi. O tem sta poročala občnemu zboru g. Ludovik Puš, prefekt na kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu ter g. prof. Raič iz Ljubljane. Gospod Puš je navajal razloge za ustanovitev zadruge, dočim je bil gospod profesor Raič proti njeni ustanovitvi. Po končanih referatih se je prešlo na glasovanje. Vsi delegatje razen enega so glasovali proti ustanovitvi zadruge.

Vprašanje ustanovitve čebelarške zadruge s tem ni rešeno. Forum, pred katerim se je to važno vprašanje obravnavalo, je bil za to razpravo neprikladen, kajti občni zbor je imel tako obsežen dnevni red, da je bila temeljita raz-

prava o zadrugi nemogoča. Čas nam bo pokazal, ali so imeli delegatje, ki so glasovali proti zadrugi, prav ali ne. Z ozirom na važnost se je to vprašanje obravnavalo tudi v prejšnjih številkah „Kmetovalca“. Gospodarske prilike in bodočnost našega čebelarstva nujno zahtevata temeljito proučitev in rešitev tega vprašanja. Ne bilo bi napačno, če bi se v **interesiranih** krogih čimprej začelo s čebelarškim združništvom v manjšem obsegu, da vidimo, ali je v tem naša rešitev ali ne, sicer lahko doživimo isto kot svetopisemske device, ki so sicer imele svetiljke, a brez olja...

Gozdarstvo.

Rok za sečnje v gozdih.

Ing. Anton Šivic.

Po novem gozdnem zakonu, in sicer po § 78. (glej Uradnega lista številko 162/35 iz leta 1930.) se morajo **sečnje** vršiti v dobi **od 1. oktobra do 1. aprila**. **Izjeme sme dovoliti občeppravno oblastvo prve stopnje za sledeče sečnje:**

1. V gozdih, ki jih je napadel mrčes, ali so jih napadle bolezni, ali pa jih je poškodoval požar;

2. v nizkih gozdih, če se v njih pridobiva lubja za čreslo;

3. v planinskih ali gorskih krajih, koder ni mogoče sekati pozimi, kakortudi tam, kjer je sečnja zakasnela vsled vremenskih neprilik;

4. kadar gre za prereditve mladih gozdov;

5. če je treba lesa za hiše in druge gospodarske zgradbe, ki so jih uničile elementarne nezgode, kakortudi tedaj, ko gre za nujno popravilo mostov.

Ker **sekajo pri nas** — v Dravski banovini —, posebno tam, koder spravljajo les s hribov pozimi, in vsepovsod, koder prevladujejo smrekovi gozdi, **običajno le poleti**, ko se da igličasto drevje gladko obeliti, bi morala sreska načelstva našim gozdnim posestnikom izdati nešteto izjemnih dovoljenj. To pa bi bil prezamuden posel in bi se mnogoštevilne prošnje niti ne mogle pravočasno rešiti. Zato so na poziv kr. banske uprave nedavno izdala občeppravna oblastva prve stopnje **generelna odobrenja za sečnje v izjemnih rokih**. Samo sreska načelstva v Murski Soboti, Dolnji Lendavi in v Ljutomeru so vezala sečnje, ki se ne bi vršile v zimskem roku, na posebno odobrenje. V ostalih srezih pa se je odredilo sledeče: V srezih Celje, Konjice in Šmarje je dovoljeno sekati smreko razen v rednem zimskem roku tudi junija in julija meseca. V litijem in novomeškem srezu se sme sekati vse vrste drevja v gozdih, ki ležijo nad 500 m nadmorske višine, od 1. septembra do 15. maja, v nižjih legah pa le v rednem zimskem roku, izvzemši smreko, ki se sme sekati tudi od maja do septembra. V srezu Maribor, levi breg Drave, je dovoljeno na Kozjaku sekati les vobče vse leto, drugod pa od 1. oktobra do konca maja, smreko pa povsod tudi junija in julija; v srezu Maribor, desni breg Drave, je dovoljeno na Pohorju vobče vse leto, drugod od 1. oktobra do konca maja, smreko pa povsod tudi junija in julija; v ptujem srezu vsevrsten les od 1. oktobra do konca maja, smreko pa tudi še junija in julija meseca. — V

srezih: Slovenjgradec, Prevalje, Gornji grad, Radovljica, Kranj, Kamnik, Logatec, Ljubljana, dalje v območju sreske izpostave v Škofji Loki in mesta Ljubljane ni nobene omejitve glede roka sečnje, (izvzemši spodaj navedena določila glede kostanjevega lesa in nizkih gozdov). — V čabarskem srezu so dovoljene zimske in poletne sečnje, razen v gozdih, ki se vzgajajo od poganjkov iz panja. — V srezih: Kočevje, Krško, Laško in Brežice je sečnja dovoljena v zmislu navedenih določb zakona o gozdih, in sicer redno od 1. oktobra do 1. aprila, kadarkoli pa le v primerih, ki so gori navedeni pod točkami 1. do 5.

Domači kostanj se sme po vsej banovini sekati v gozdu le v dobi od 1. oktobra do 1. aprila, ker zanj niso bili izdani izjemni roki za sečnje.

Ravnotako je dovoljena samo zimska sečnja za nizke gozde, ki jih sekajo na golo v kratkoletnih razdobjih, zaradi pridobivanja kolja, palic, drv in dr. Zimska sečnja je predpisana, da se varuje regeneracijska sposobnost panjev. — V dobi mužavosti se smejo po gori navedeni točki 2. sekati le taki hrastovi nizki gozdi, v katerih sekajo zaradi pridobivanja lubja za čreslo.

Sreska načelstva v Radovljici in Kranju ter sreska izpostava v Škofji Loki niso dovolili izjemnih rokov za sečnje črnega in **belega gabra, belega jesena, nagnaja**, in **dr. na slaborodnih brdih in skalnatih strminah**, da se more tam rastje ohraniti s pomočjo poganjkov iz panja.

V zvezi z rokom sečnje odreja gozdni zakon, da se mora drevje posekati čim nižje pri tleh, tako da **parobek ni večji od tretjine premera**. Samo na nestalnih in poplavnih zemljiščih se smejo puščati višji parobki.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 4. Moj sosed nastavlja pasti in strup tik ob meji mojega zemljišča, komaj 300—400 m od moje stanovanjske hiše brez vsakega občinskega oklica. Vsled tega mi je poginilo že več psov. **Kako se sme nastavljanje pasti in strup proti škodljivim živalim?** (G. M. v R.)

Odgovor: Po § 67. lov. zakona za Štajersko se smejo škodljive živali zatirati s pastmi in strupom. Ne sme se pa tega napravljati na mestih, na katerih bi bilo to za človeka ali koristne živali nevarno. Posebna naredba iz l. 1885. vsebuje predpise glede polaganja strupa. Strup ne sme biti položen vsaj 200 m od prostora, nevarnega za ljudi in domače živali, posebno ne ob cestah, potih itd. O polaganju strupa je javiti, da se po županstvu primerno razglasi in objavi ter opozori ljudstvo na to.

Ing. A. Šivic.

Zadružništvo.

Tri važne naloge mlekarških zadrug.

Dr. J. Basaj.

Slovenija ni poljedelska pokrajina. Nasprotno, po svojem poljedelstvu spada med takozvane pasivne pokrajine; to znači, da mora leto za letom uvažati znatne množine žita oziroma moke.

Pač pa so klimatične in zemeljske razmere take, da je Slovenija kot ustvarjena za živinorejo. Za naše razmere pomeni **živinoreja z mlekarstvom** najprikladnejšo in menda najdonosnejšo gospodarsko panogo.

Vprašanje organizacije našega mlekarstva je samoposebi dano. Mala, kvečjemu še srednja kmetija nam **narekuje zadružno vnovčevanje in predelovanje mleka**. Zato se je zelo zgodaj pri nas začelo mlekarško zadružništvo. Že pred svetovno vojno smo imeli v vseh slovenskih pokrajinah prav lepe mlekarške zadrug, ki so ne le preskrbovale domača mesta in delavske kraje z mlekom in mlečnimi izdelki, ampak so prodajale mleko in izdelke tudi v oddaljenejša mesta in letovišča. Vojna s prisilnim gospodarstvom je to organizacijo skoraj uničila.

Po vojni so stare mlekarške zadrug kmalu obnovile obratovanje, čim so kmetje zopet napolnili hleve, ki jih je bila izpraznila vojna. Po mleku je bilo veliko povpraševanje ne le doma, tudi sosednja Nemška Avstrija je potrebovala veliko mleka in plačevala lepe cene.

Ni čuda, da so mlekarne lepo zaslužile. Kjer pa se zasluži, tam je kmalu mnogo zaslužka željnih. Starim mlekarjem se je pridružilo veliko število novih; ustanavljale so se mlekarne samo z devizo, da je veliko mleka in da se potem zadrug to mleko lahko dobro vnovči. V resnici pa ni bilo zadosti mleka, da bi mogla izhajati za trajno mlekarška zadruga. In tudi drugi pogoji za uspešno delo nepremišljeno ustanovljenih mlekarških zadrug niso bili dani. Posledica je bila, da se je pokazala mlekarška kriza, čim je izvoz v Nemško Avstrijo popolnoma prenehal in je bila vsled povečane produkcije tudi domača potreba več kot pokrita.

Te neurejene razmere in stacionarna kriza v mlekarstvu vlada pri nas zadnjih štiri do pet let. Veliko mlekarj je obratovanje ustavilo, par jih je šlo v konkurz, ostale pa preživljajo težave. Iz takih razmer je zraslo Centralno mlekarško društvo v Ljubljani, ki je imelo 2. junija občni zbor. In hvalevredno je, da je Centralno mlekarško društvo že takoj v prvem letu dalo iniciativo, da se s skupnimi naporii društva in mlekarških zadrug izvedejo tri temeljne naloge v korist mlečne produkcije in mlečnega konsuma:

1. pravilnik za dobavo mleka v mlekarne;
2. propaganda za povečanje konsuma mleka in mlečnih izdelkov;
3. statistika o mlečni produkciji in o vsakokratnih zalogah izdelkov.

1. Najprej o pravilniku za dobavo mleka v mlekarne. Naš cilj mora biti dobra kakovost mleka in izdelkov ali bolje rečeno najboljša kakovost. S

prvovrstnim blagom dosegamo višje cene in pridobivamo vedno več konsumentov. Delo za prvovrstno blago pa začne že v hlevu, pri producentu. Dobre molznice, dobro krmljenje, pravilna molža, snaga hleva, snažnost posod in snažnost molže same, ravnanje s pomolženim mlekom, transport mleka itd., itd., vsa ta vprašanja so v največ krajih še neurejena ali slabo urejena. Zato prihaja v mlekarne mleko, iz katerega se ne da tudi pri najboljši izvežbanosti mlekarja in tudi pri najboljši opremi mlekarne izdelati dobrega sira, dobrega masla ali dobrega pitnega mleka. Ne moremo graditi dobre stavbe, če so temelji slabi.

Tu, pri temeljih, nas čaka še veliko komaj načetega dela. Koliko bo treba pouka, predavanj, tečajev z nazornim poukom, nagrad za najboljše hleve itd.

Hvala Bogu, spoznanje je tu. In spoznanje je pot k izboljšanju.

2. Z delom moramo pa začeti tudi na nasprotnem polu, t. j. pri konsumentu. Res, da je prva in najmočnejša propaganda za konsum prvovrstno in ne predrago blago. Toda ravno konsum mleka in mlečnih izdelkov se da še silno dvigniti s propagando, ki jo drugod že tudi vršijo in to prav intenzivno. Konsum mleka na osebo do poslednjega časa pri nas sploh ni bil znan. Sedaj ga poznamo samo šele za Ljubljano in to le zaradi dejstva, ker je tu uvedena uvoznina. In konsum v Ljubljani znaša približno le četrt litra na dan in osebo, torej najmanj. Gotovo je še slabše v delavskih krajih, kjer je dobava še slabše organizirana.

Tu je treba zastaviti z vsemi sredstvi. V tisku je treba pojasnjevati čim mogoče nazorno, da je mleko najbolj zdrava in obenem najcenejša hrana. Žalostno je namreč, da te resnice večina ne ve. Vpreči je treba film; prirejati javna predavanja, širiti letake in ponazorjati z lepaki.

Na vseh šolah, osnovnih in srednjih brez izjeme, je treba učencem in učenkam nuditi v pavzi mleko. Enako delavcem v tvornicah, zasebnim in javnim uradnikom. Za prodajo mleka naj bo poskrbljeno pri gradbenih delih.

Če bomo v naših mestih, delavskih krajih in letoviščih vodili to propagandno delo, se bo konsum mleka mogel še podvojiti.

3. In zadnje statistika. Moderno gospodarstvo brez statistike ne more delati, mlekarstvo pa še posebno ne. Izkušnje zadnjih let so nam pokazale, kako smo tožili o nadprodukciji. Prešlo je par mesecev, pa smo imeli pomanjkanje mleka, sira in masla. Bili smo zbegani. Statistika nam bo pokazala, kje smo, pri čem smo in ostali bomo mirni, čeprav bodo mogoče začasno kleti polne.

Notice.

Stabilizacijsko posojilo, podpisano predčasno. Finančno ministrstvo je dobilo obvestilo od pariške unije bank, da je 7% državno stabilizacijsko posojilo v celoti vpisano na francoskem trgu. Skupno je bilo vpisanih 1 milijarda in 25 milijonov frankov. Vpis je torej izvršen v 14, namesto v 21 dneh. S tem je podan jasen dokaz, da ima inozemstvo veliko zaupanje v naše nove gospodarske prilike. Medtem, ko iščejo nekatere sosednje države zaman posojila v inozemstvu.

Gospodinjstvo.

O posodi in ravnanju ž njo.

S. I. G.

Primerna nabava posode in pravilno postopanje ž njo, je le takrat mogoče, če poznamo dobre in slabe lastnosti tvarine, iz katere je izdelana, in če umemo pri nakupu pravilno presojati posodo tako glede kvalitete, kakor glede izdelave in porabnosti.

V naših gospodinjskih imamo večinoma železno, aluminijevo in vmes nekaj bakrene posode. Najbolj razširjena je posoda iz železa, pa najsibo že iz litega železa ali iz železa, oziroma jeklene pločevine. Iz položene pločevine je emailirana posoda.

Novejši čas izdelujejo posodo iz neke zlitine, imenovane kromargan, katere glavno sestavino tvori jeklo. Primesi so take, da povečajo dobre in zmanjšajo slabe lastnosti železa. Iz kromargana so tudi pribori, ki ne rjave. Vkljub vsem vrlinam je ta posoda še malo razširjena, to pa zaradi visoke cene, ki jo zaenkrat še ima.

Posoda iz litega železa je večkrat znotraj in zunaj položena, včasih pa samo znotraj, zunanjo stran pa varuje prevleka iz posebnega lakša pred rjo. To prevleko moramo čuvati, zlasti pri čiščenju posode. Ne smemo je snažiti s peskom, ampak le z vročo vodo, v kateri kvečjemu raztopimo nekaj sode. Lito železo je krhko in zelo rado počí, zato moramo čuvati posodo pred udarom in ne smemo nikdar postavljati prazne na razgret štedilnik. Tudi se ne da niti kovati, niti variti in so zato poškodbe nepopravljive. Pravtako pazno moramo postopati z različnimi stroji in strojčki, od posnemalnika do mesoreznice, ki so delno izdelani iz litega železa. Čiščenje te posode ni težko. Pomijemo jo v vroči vodi, in če je dno sajasto, ga še prej obdrgnemo z mivko ali s pepelom.

Pekače, ponve, kozice in razni modeli za pecivo so iz pločevine, t. j. iz valjanega kovnega železa ali jekla. Pri nakupu pazimo, da je pločevina močna, dovolj debela. Najboljša je posoda iz jeklene pločevine, ki naj bo napravljena iz enega kosa. Posoda iz tanke pločevine se rada zvija in dno krivi. Posebno pripravna je te vrste posoda za razgrevanje masti, za cvrenje in za napravljanje prežiganja.

Takozvana bela pločevina je navadna pločevina, ki je pa prevlečena s kositrom. Čim debelejša in enakomernejša plast kositra jo pokriva, tem trpežnejša je iz nje izdelana posoda.

Za peko je črna pločevina boljša, ker se jed ne oprime tako hitro sten posode. Tudi ne pušča na pečivu temnih lis, kakor opažamo to pri oguljeni beli pločevini.

Pokositrene posode ne smemo snažiti s peskom, ampak samo umiti v vroči vodi ali lugu in jo nalahno obdrgniti z namiljeno preslico. Na vroč štedilnik je ne postavljajmo, ker bi se kositer stalil. Posodo hranimo vedno odprto, da ne dobi zatohlega duha.

Črno pločevino čistimo čim manj z vodo. Za pekače zadostuje, da jih čvrsto zberemo s papirjem; po potrebi jih še posujemo z izprano, posušeno in razgreto mivko in obdrgnemo s stlačenim papirjem. Če jo pa pomijemo, jo moramo urno osušiti in nato prevleči s kako mastno tvarino, ki jo obvaruje rje, n. pr. z naoljeno krpo ali s kožo od slanice.

Veliko priljubljenost uživa emailirana posoda. Ni predraga, snaženje je enostavno in domalega vse jedi moremo v njej pripraviti. Občutljiva pa je za nagle toplotne izpremembe in za udar. Nikoli ne smemo razgrete posode naliti z mrzlo vodo, ali postaviti prazne na vroč štedilnik. Tudi masti ne razgrevajmo v njej. Pri nabavi pazimo, da je posoda iz močne, dovolj težke pločevine. Lošč mora biti enakomeren, gladek, svetel, brez mehurčkov in razpok. Težja posoda je sicer dražja od lahke, zato pa tudi brezprimerno trpežnejša, seveda le v primeru, če pazno ravnamo ž njo. Pri pomivanju jo čuvajmo pred udari in nikoli ne strgajmo prisušeni ali prižganih ostankov z ostrim predmetom. Na okrušenih mestih rja kmalu preluknja posodo. Drobci emaila, ki pridejo v jed, morejo povzročiti poškodbe v prebavilih.

Izpraznjeno in ohlajeno posodo napolnimo z vodo, ki odmoči v kratkem času ostanke, ki jih potem brez truda in škode za posodo odstranimo. Snažimo jo kakor posodo iz litega železa.

Emailirano in drugo železno posodo, ki je močno zamazana, temeljito očistimo, če jo izkuhamo v lugu iz pepela, vročo obdrgnemo s svežnjem slame in splahnjeno naglo osušimo.

Trpežnejša od običajne emailirane, je posoda iz jekla, imenovana „silit“. Pri tej je email tesno spojen z jeklom in dobro kljubuje toplotnim izpremembam, pa tudi za udar ni tako zelo občutljiva. Temna barva posode je prijetna za snaženje, nima pa nikakih posledic za kakovost jedi, niti glede barve, niti glede okusa. Snažimo jo kakor emailirano posodo.

Aluminijevo posodo imamo radi, ker se lepo sveti, je lahka in trpežna. Pri kuhanju se prevleče z rjavkasto plastjo, ki ni škodljiva, temveč še kovino čuva. Čeprav aluminijeve spojine niso škodljive zdravju, ne hranimo v njej močno slanah in kislih jedi.

Aluminijeve posode ne smemo snažiti s sodo, niti s pepelom, ki izjeda mehko kovino. Obdrgnemo jo z namiljeno krpo, s kisom ali prahom za snaženje aluminija. Kovinskih gobic, ki jih imamo pri pomivanju namesto krp, tu ne smemo uporabljati.

Če hočemo odstraniti rjavo prevleko v posodi, kuhamo v njej nekaj sadja ali vodo z limonovim sokom, rabarbaro ali paradižnike in bo postala svetlo-bela.

Pri nabavi izbirajmo posodo z gladkim debelim robom in močnim, če mogoče ojačenim dnom. Zavihan rob ima posoda iz tankega aluminija; ta se hitro skrivi, dno pa upogne ali izboči. Ker se aluminijeva posoda močno razgreje, kar je neprijetno zaradi prijemanja, izberimo tako, ki ima z izolirno tvarino opažene ročaje.

Bakreno posodo smemo rabiti le, če je prevlečena s kositrom. V dobro očiščeni moremo sicer kuhati jedila, ker para zabrani zraku dostop do kovine, nikoli pa ne smemo pustiti, da bi se jed v njej ohladila ali hranila. Spojina, zelen volk, ki se tvori, je močno strupena. Isto velja tudi za posodo iz medi ali kake druge bakrene zlitine. Bakreno posodo, ki ima že obrabljeno prevleko, moramo nanovo pokositriti. Baker snažimo z zmesjo moke in kisa in s presejanim pepelom. Kakor vse kovine, tako tudi baker najlepše osnažimo, če ga poprej ogrejemo.

Pri nakupu kakršne že posode pazimo, da je priročna in solidno izdelana. Ostri koti in zajede pri ročajih, v katerih se nabira umazanost, napravijo snaženje težavno in zamudno.

Slaščičavost kruha.

Ta napaka se pojavi v kruhu posebno poleti in to zlasti tam, kjer nimajo na razpolago hladne shrambe.

Pri peki kruha porablamo kvas, ki je lahko domač ali tvorniški izdelek. Vzhajanje testa povzroči glivice kvasovke, ki jih zamesimo s kvasom med testo, kjer začnejo pri ugodni toploti s svojim delovanjem. To obstoji predvsem v tem, da pretvorijo del sladkorja v moki v alkohol in ogljikov dvokis. Ogljikov dvokis je plin, ki se nabira v testu v brezštevlnih luknjicah, kar ima za posledico, da testo naraste ali kakor pravimo, vzhaja. V vročini krušne peči izhlapi alkohol, vsled česar se kruh še bolj dvigne, obenem se uničijo tudi glivice kvasovke. V krušni moki so pa večkrat tudi glivice, ki povzro-

čajo vlačljivost. Te morejo privzeti obliko trdoživih trosov, ki jih niti visoka vročina ne uniči. Če ni v kruhu nikake kisline in ga poleg tega hranimo v topli shrambi, začne ta vrsta glivic svoje delo. Krušna sredica se zmečka, postane vlačljiva in dobi zo-prno sladek okus.

Neznana je ta napaka v krajih, kjer zakvasijo kruh z domačim kvasom ali z vinskimi drožicami. Domač kvas je testo od prejšnje peke, ki smo ga pustili vzhajati in nato posušili na zraku. Mlečno kislinske glivice, ki padejo iz zraka, tvorijo v njem mlečno kislino. Zadostuje že 0.3% mlečne kisline, da izostane slaščičavost. Iz navedenega razloga je dobro, če zamesimo v testo nekaj kislega mleka. Vinske drožice napravimo v jeseni. Proseno moko zamesimo z vinskim ali sadnim moštom, in sicer takrat, ko se nahaja v najbolj burnem kipenju. Iz tega testa oblikujemo majhne okrogle hlebčke, ki jih posušimo na zraku. Suhe ohranimo na suhem, zračnem prostoru in jih poleti rabimo za podkvašenje krušnega testa. Kruh je okusen in se dobro drži. Če rabimo domač kvas ali vinske drožice, moramo postaviti kvas nekaj ur prej, preden testo zamesimo.

Družbene zadeve in razno.

Uradne vesti.

ZAPISNIK

seje glavnega odbora Kmetijske družbe v Ljubljani. dne 9. aprila 1931.

(Dalje in konec.)

Sledilo je poročilo o **blagovnem prometu**.

Dobava galice se je le deloma izvršila, in sicer pri doniači tvornici „Zorka“ v Subotici. Cena isti bo približno 6.50 Din; kmetijske podružnice bodo imele še poseben popust. Naročila za modro galico se še sprejemajo. — Glede umetnih gnojil je pripomniti, da je poraba manjša nego lansko leto. Razmeroma največ gre še superfosfata in nitrofoskala, manj pa kalijeve soli in čilskega solitra, ker so cene previsoke. Travnna semena gredo letos še v večji meri v promet, kar je znak, da se kmetje bolj posvečajo živinoreji. Tudi raznega orodja, plugov, trijerjev in bran je družba precej prodala.

G. Robič je priporočal, naj se nesoglasja med Tvornico v Rušah in družbo glede letošnje prodaje nitrofoskala odpravijo. K temu je podal g. ravnatelj potrebno pojasnilo. V debato so posegli še g. Vesenjaki in inž. Zidanšek. Odborniki so bili mnenja, da se mora slična akcija dogovorno z vsemi faktorji potom družbe podvzeti, da ne nastane, kakor letos, v tem pogledu zmešnjava.

Obravnavalo se je o **bilanci za l. 1930**. Računski zaključek so proučili pregledovalci računov gg. Molj, Rajh in Zabret, kakortudi predsedstvo. Posamezne točke obračuna je pojasnil g. ravnatelj. G. Štrcin je omenil, da ne vidi zadostnih podpor od oblasti Kmetijski družbi, posebno za gospodinjstvo šolo. Razmotrivalo se je tudi vprašanje družbenega posestva Ivje. G. ravnatelj je priporočal, naj bi se na tem posestvu pričelo gojiti mlado živino za plemo. K temu je pripomnil g. Piher, da se naj živina, ki se jo vzame na pašo, poprej utrdi, da ne bo preveč shujšala in vsled tega trpela.

Glede novega skladišča in prevoza je glavni odbor poveril predsedstvu, da pripravi do prihodnje seje stroškovnik in načrt, kako bi se ta zadeva ugodno rešila.

Prečitano se je revizijsko poročilo, ki so ga podali gg. revizorji. Vse postavke, v glavnih in pomožnih knjigah, se vjemajo s postavkami v bilanci in računskimi prilogami. Izrekla

se je pohvala upravi in glavni odbor je odobril na to računski zaključek.

Prečital se je tudi proračun za l. 1931., ki zaznamuje 1,300.000 Din izdatkov in ravnotoliko dohodkov. Glavni odbor je proračun odobril.

Po naročilu g. **predsednika** se je pri družbi izdelal predlog za vnovčevanje kmetijskih pridelkov potom Kmetijske družbe. Kako je ta načrt zamišljen, je pojasnjeno v 7. številki „Kmetovalca“ v članku: „Skupna prodaja kmetijskih pridelkov.“

Glavni odbor je načelno odobril ta načrt in poveril predsedstvu, da ga predloži gospodu banu.

Glavni odbor je razmotrival točko sporeda: sprejem pri-glašanih članov. Odbor je v zmislu pravil § 5. sprejel vse pri-glašene člane, ki so do 1. marca t. l. pri svojih podružnicah, odnosno Kmetijski družbi plačali članarino. Nadalje je zavzel načelno stališče, da se odslej naprej občni zbori kmetijskih podružnic vršijo le v prostorih osnovnih šol, ne pa po privatnih stanovanjih ali gostilnah. Sklenil je nadalje, da se morajo občni zbori vseh podružnic sklicati do 31. maja t. l. Na teh občnih zbori se imajo izvoliti novi odbori, kakortudi delegati za družbeni občni zbor v Ljubljani. Predsedstvu se je naročilo, da izda primeren oglas že v prihodnji, t. j. 7. številki „Kmetovalca“. Za podružnice se pa bo izdelal poseben pravilnik, v katerem se bo natančno pojasnilo, kako se imajo izvršiti občni zbori. V to komisijo se je izvolil poleg pred-sstva tudi g. inž. Zidanšek.

Knjigovodstvu je odredil odbor, da se izkupiček za drev-snico na Poljanah, odprodano banovini, vknjiži po gotovi dispoziciji.

Slučajnosti: Glavni odbor je na predlog g. **Pibra** izrekel pohvalo uredništvu „Kmetovalca“ za res umestno akcijo za ugotovitev škode, storjene po zajcu. Novi lovski zakon bo moral prinesiti olajšave v tem pogledu.

G. Štrcin je predlagal, da bi družba s posebno vlogo opo-zorila centralno vlado, da se omilijo dajatve, zlasti da se znižajo trošarine itd.

Sledila je obravnava nekaterih personalnih vprašanj, na-kar je g. predsednik ob polu osemnajstih zaključil sejo.

VABILO

k občnim zborom podružnic Kmetijske družbe.

Spored:

1. Točke 1.—6. po § 37. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

V nedeljo, 28. junija 1931.:

Velika Poljana pri Orteneku, ob 9. uri v občinski pisarni;
Štrekljevec-Cresnjevec, ob 14. uri v šoli na Štrekljencu;
Dovje, ob 18. uri pri načelniku;
Besnica, ob 15. uri v župnišču;

Sv. Lenart v Slov. goricah, na praznik, 29. junija 1931, ob 8. uri v gostilni Matjašič;

Maribor, v nedeljo, 5. julija 1931, ob 9. uri v vinarski in sadjarski šoli.

Družbene vesti.

Srečke loterije podružnice v Vojniku. Kmet. podružnica je razposlala srečke svoje efektne loterije na podružnice Kmet. družbe in želi, da načelstva čimprej srečke razprodajo, ali pa jih obdrže zase in denar takoj nakažejo po priloženi položnici. Ako bi p. n. načelstva hotela še več srečk razprodati, naj jih naročijo pri omenjeni podružnici.

Iz delovanja podružnic.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Tukajšnja kmetijska podružnica je imela svoj občni zbor dne 15. marca t. l. Na zborovanju je predaval o živinoreji referent g. M. Zupanc iz Maribora. Od 78 članov je bilo 30 navzočih in razen teh še 35 poslušalcev. Poročilo je podal načelnik g. Karničnik. Blagovni promet je znašal 116.069,60 Din, blagajniški ostanek pa 1493,75 Din. — Podružnica je izposlovala pri kralj. banški upravi v Ljubljani 4 posestnikom cement za polovično ceno, da so si zgradili moderna gnojnišča in gnojnične jame. Inventarja ima podružnica: 3 drevesne škropilnice in 3 travniške brane, ki se pridno uporabljajo. — Med slučajnostmi se je sklenilo, prirediti več poučnih obhodov v svrhu pregledovanja kultur in učinkovitosti umetnih gnojil ter drugih sredstev za izboljševanje kmetijstva.

Sv. Ema. V nedeljo, 15. marca t. l. je imela podružnica svoj prvi redni občni zbor v šoli. Poročal je predsednik Anderlič o delu in nalogah podružnice v prvem letu obstoja. Sledil je razgovor o gospodarskih vprašanjih. Izvoljen je bil odbor, ki je predložen Kmetijski družbi v potrditev.

Gospodarske vesti.

Palačo za 7 milijonov čebel je dal zgraditi gen. direktor Slov. banke dr. Rašin v Pragi. V tem velikanskem čebelnjaku je nastanjenih nič manj nego 140 čebelnih rodov.

Ceno bakra je mednarodni kartel zopet znižal, in sicer na 8.525 centov cif evropske luke.

Prošnja za podporo za napravo gnojničnih jam in nabavo gnojničnih sesalk. Kr. banska uprava je razglasila, da velja tudi letos lanski pravilnik za priznavanje prispevkov pri ureditvi gnojnišč in gnojničnih jam. Prošnje morajo biti sestavljene po predpisanem obrazcu in se vlagajo **potom sreskih načelstev na bansko upravo do 30. junija t. l.** Prošnje smejo vlagati samo korporacije (občine, zadrage, kmetijske podružnice in druga strokovna društva itd.) v občinah, kjer je vsaj 6 prosilcev. Prednost pri priznavanju podpor imajo srednji in manjši posestniki. Obrazci za prošnje se dobe pri sreskih načelstvih. Posameznih prošenj za brezobrestna posojila in za priznavanje prispevkov pri gradbi in ureditvi hlevov se ne bo upoštevalo, ker ni v to svrhu nikakih proračunskih sredstev. Le za nabavo gnojničnih sesalk in sodov se priznava prispevek do ene tretjine nabavne cene. Sesalke naroča kr. banska uprava, zato mora biti v prošnji, ki se jo vloži preko občine

in pristojnega sreskega načelstva, točno označena dolžina sesalke.

Letošnji svetovni žitni pridelek bo znatno manjši. V Rusiji se je posejalo 24.500.000 ha z žitom, medtem ko se je lanskemu letu posejalo 37.600.000 ha. Ponudba iz Rusije bo zato letos doka manjša. Glasom poročila ministrstva za kmetijstvo iz Beograda so pa letošnji naši posevki strnj, izvrstni.

Zaplenjeno 15 hl vina. V Užicah (Drinska banovina) je kletarski nadzornik zaplenil 15 hl potvorjenega vina. Proti krivcem se bo po zakonu strogo postopalo.

Trg jajc. Zadruga za izvoz jajc v Št. Jurju ob j. ž. poroča: Izvoznikarji so morali ceno znižati za dva in pol pare. Nakupna cena je sedaj Din 0.575. Skoraj edini naš odjemalec je Italija. Nemčijo in Švico smo za naše blago skoraj popolnoma izgubili. Nemčija krije večino svoje porabe z lastno produkcijo. Iz Švice in Južne Nemčije je nas izrinila Bolgarija, ki ponuja težje in cenejše blago. Opaža se, da se porabi najlepše blago doma, za izvoz pa ostane samo drobiž, ki pa se mora ravnotako drago plačevati, kakor debela jajca. Če se bo še nadalje to prakticiralo, bo izvoz kmalu prenehal. Samo nakupovanje po teži zamore v tem pogledu prinesiti rešitev.

Katere pasme kokoši nesejo največ? Savez peradarskih zadrug v Vel. Bečkereku je priredil pred nekaj meseci tekmo o nesnosti posameznih pasem kokoši, ki traja še dalje. Dosedaj so se najbolj obnesle štajerske rjave kokoši, ki so znesle 236 jajc, Rhode Island 195, plimetke 184, rumene orpingtonke 183, bele orpingtonke 233, beli leghorn 238, golovratke 179 in domače mešane 200.

Kmetijsko-šolski vestnik.

Na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru prične novo šolsko leto 15. septembra t. l. Šola je dvoletna. Ž njo je v zvezi internat za gojence. Zavod ima predvsem namen, izobraževati kmetijske sinove, ki ostanejo po končani kmetijski šoli doma na kmetijskem gospodarstvu. Takim imajo pri sprejemu prednost. Kolkovane, lastnoročno, na celo polo pisane prošnje (kolek 25 Din) za sprejem je poslati ravnateljstvu banovinske vinarske in sadjarske šole v Mariboru najkasneje do 20. julija t. l. Prošnji je priložiti: 1. krstni list, 2. domovnico, 3. odpustnico, odnosno zadnje šolsko spričevalo, 4. spričevalo o navedenosti pri onih prosilcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, 5. obvezno izjavo staršev, odnosno varuha, s katero se zavežejo plačevati stroške šolanja, 6. obvezno prijavo staršev ali varuha, ki reflektirajo na banovinsko štipendijo, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem primeru pa povrnejo zavodu prejete zneske podpore iz javnih sredstev. — Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let ter z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Sprejemajo se pridni, dovolj nadarjeni, zdravi kmetijski sinovi, ki ostanejo po končani šoli doma. Sprejme se tudi nekaj eksternistov (izven zavoda stanujočih učencev). Ob vstopu v zavod se mladeniči preiščejo po zdravniku zavoda; ako njih zdravstveno stanje ni dovoljno, se odklonijo. Oskrbnina znaša mesečno 150 Din. Plačuje se v naprej v dveh enakih polletnih obrokih. Pridnim sinovom ubožnih posestnikov se dovolijo po možnosti popolnoma ali do polovice prosta mesta v internatu. V tem primeru je priložiti prošnji davčno ali občinsko potrdilo o velikosti posestva in višini letnih davkov. Podrobnejša pojasnila daje ravnateljstvo šole. Prošnje za sprejem se rešujejo pismeno.

Za uredništvo odgovorna: ing. R. Lah in Franjo Kafol. — Izdajatelj za Kmetijsko družbo: Oton Detela. — Tisk J. Blasnik nasled. Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. Odgovoren Janez Vehar.

J. BLASNIKA NASL.

UNIVERZITETNA TISKARNA

LITOGRAFIJA OFFSETTISK KARTONAŽA

ZALOŽNIŠTVO VELIKE PRATIKE

VREČICE ZA SEMENA

NAJSTAREJŠI GRAFIČNI ZAVOD JUGOSLAVIJE

IZVRŠUJE VSE TISKOVINE NAJČENEJE IN NAJBOLJ SOLIDNO

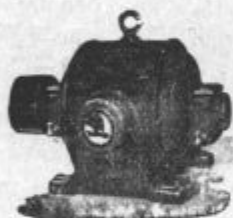
USTANOVLJENA LETA 1828

ki je res izvrstna in okusna,
zdravilna in zelo izdatna

Telefon 2966

Najboljši in najekonomičnejši ELEKTROMOTORJI

iz znanih čeških tovarn

ŠKODOVI ZAVODI V PLZNJU

se nahajajo v velikostih $\frac{1}{4}$ do 30 k.s. stalno v naši zalogi v Ljubljani. Obrnite se na

CIV. ING. M. A. ŠTEBI

Ljubljana, Šelenburgova ulica 7.

DENAR NALOŽITE NAJBOLJE IN NAJVARNEJE PRI DOMAČEM ZAVODU

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

REGISTR. ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO

V LJUBLJANI, TAVČARJEVA (SOCNA) ULICA 1

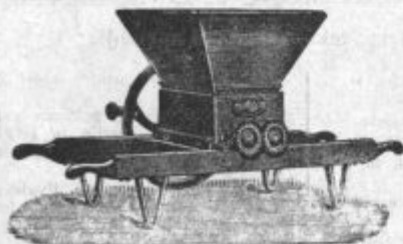

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po 5½%, brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po 7%, brez odbitka d.a.k.a. na rente. Stanje vlog nad 30.000.000 Din. — Rezerve nad 700.000 Din. Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog.

Vlozne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. Posojila daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji. — Blagajniške ure: Ob delavnikih od 8.—12½, in od 3.—4½, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8.—12½, ure.

Telefon 2847.
Brzjavlj.: »KmetSKI dom«.
Račun pošt. hranilnice št. 14.257.

Podružnici v Kamniku in v Mariboru.

GOSPODARJI! •

PRED NAKUPOM VAŠIH GOSPODARSKIH STROJEV OBRNITE SE NA

K. & R. JEŽEK

TOVARNA GOSPODARSKIH STROJEV, LIVARNA ŽELEZA IN KOVIN

MARIBOR - MELJE 103

PRVOVRSTNI IZDELKI
POPOLNO JAMSTVO - NIZKE CENE - NA OBROKE

Kmetovalci, čitajte kmetijsko - strokovne knjige!

KMETIJSKE KNJIGE

in gospodarska navodila, ki jih ima naprodaj

KETIJSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

NOVI TRG ŠTEV. 3.

Po prejemu denarja se takoj odpošlje knjige!

Ob naročitvi knjig zahtevajte poštno položnico!

Splošno kmetijstvo.

F. Stupar, Navodilo, kako je sestavljati poročila o letni	5,—
B. Skalicky, Kmetijske razmere na Češkem (broš.)	10,—
I. Majdič, Nasveti za hišo in dom (vez.)	30,—
Vilj. Rohrman, Kmetijsko gospodarstvo	26,—

Travništvo.

Weinzlerl - Turk, O sestavljenju in setvi travnih mešanic (broš.)	15,—
Ing. Turk, Navodilo o gnojenju travnikov	5,—

Vinarstvo in kletarstvo.

B. Skalicky, Pridelovanje in razpečevanje namiznega grozdja, ter vzgoja trt na špalirju (broš.)	10,—
A. Žmavc, Vinarstvo (vez.)	66,—
Imenik vinogradnikov mariborske oblasti	10,—

Sadjarstvo in vrtnarstvo.

M. Humek, Breskev in marelica (broš.)	10,—
M. Humek, Praktični sadjar (vez.)	80,—
M. Humek, Sadje v gospodinjstvu (broš.)	24,—
M. Humek, Sadno vino ali sadjevec (broš.)	10,—
F. Kafol, „Sadjarstvo“	10,—
J. Zupanc, „Konzerviranje sadja in povrtnine“	16,—
M. Humek, Pet slik od žlahtnih hrušk	10,—
M. Humek, Domači vrt (vez.)	40,—

I. Priol, Ameriški način sortiranja in vkladanja sadja (broš.)	5,—
--	-----

Živinoreja in živinozdravstvo.

Franc Černe, Živinoreja (vez.)	120,—
Steuert - Jamnik, Soseda Razumnika „Konjereja“	15,—
F. Dular, Domači živinozdravnik (vez.)	44,—
A. Slivnik, Perutninarstvo (vez.)	50,—
Al. Jamnik, Reja domačih zajcev (broš.)	10,—
A. Pevc, „Sirarstvo“ (vez.)	70,—

Čebelarstvo.

A. Janša, Nauk o čebelarstvu (broš.)	24,—
Ant. Žnidaršič, Naš panj (vez.)	40,—

Razne gospodarske knjige.

M. Kostanjevec, O užitnosti vina in mesa (broš.)	5,—
A. Šivic, Poljudno navodilo za merjenje lesa	15,—
J. Künzle, Zel in plevel „Slovar naravnega zdravilstva“ (vez.)	75,—
J. Künzle, Zdravilna zelišča (broš.)	8,—
L. Purgaj, Gospodinjstvo (broš.)	40,—
A. Beg, Naše gobe, navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob (vez.)	50,—
Ing. A. Šivic, Gozdarstvo v ljublj. obl.	35,—
Dr. Spiller-Muys, Planinski zakoni (broš.)	20,—
Zbirka zakonov (38. snopič, broš.)	26,—
I. M. Vičič, Določanje žive teže pri govedu brez tehtnice	12,—

„Gospodarska navodila“

ponatisi iz „Kmetovalca“. Vsako posamezno navodilo stane 2 Din.

Denar ali znamke je treba ob naročitvi naprej poslati. (Zadostuje če imenujete samo tekoče štev. od navodil).

- Počrčenje vina ali sadjeveca.
- Sestava in setev travnih in deteljnih zmesi.
- Gnojenje vinogradov z največjimi umetnimi gnojili.
- Kako se iz gnilega grozdja napravi dobro vino.
- Ciste drože in njih raba v kletarstvu.
- Vzroki neplodnosti pri govedu.
- Sluzavost ali vlačljivost vina.
- Krmiljenje z oljnim tropinami.
- Ciščenje in precejanje vina.
- Resna beseda vinogradnikom ob trgatvi.
- Naprava petiolita ali domače pilače.
- O bistvu alkoholnega vre-nja (kipenja).

- Vnete vimena ali volčič na vimenu.
- Zatiranje oidija ali prave trsne plesni.
- Nova naredba glede izvrševanja rezarstva.
- Kislota (kislota) in razkisanje vina.
- Zatiranje sadnih škodljivcev in boleznih ter škropljenje dreve.
- Močno krmilo „ribja moka“ za rast in pitje prašičev.
- Dolžnost vzdrževanja ograj pred živino, ki se pase.
- Napenjanje govedi.
- Bradavice (gobe) pri živini.
- Izdelovanje mila za dom.
- Zdravljenje kužnih bolezni s cepitvami (rdečica).

- Nove zakonske določbe o sporih pri kupčiji z živino.
- Natrijev bisulfit kot nadomestno sredstvo za žveplo.
- Kako se obnovljalo in popravljalo meje?
- Presojanje krmil po škrobnih vrednotah.
- Garje pri konjih.
- Apneni dušik.
- Duh in okus vina po žveplu.
- Tobak. Pridelovanje in zakonski predpisi.
- Sečni kamni pri živalih.
- O prijavi sekanja v gozdih.
- Kisanje in cikanje vina.
- Trošarina na vino.
- Precejanje in filtriranje vina.
- Gledanje lesa po goveji živini.

- Dve sujni nalogi naše živinoreje.
- Sredstva za pokončevanje škodljivih rastlin in živali.
- Škoda, povzročena po lovcih in divjačini.
- Moderno zatiranje živalskih kužnih in nalezljivih bolezni.
- Preizkusi z umetnimi gnojili 1923. leta.
- Pomen kmečkih gozdov.
- Neplodnost, zvrženje in bolezn žrebet.
- Salolidin kot sredstvo zoper tržno plesnobo.
- Tekoče žveplo zoper plesnobo na grozdju.
- Mollavo žito.
- Kako sadimo sadno drevje ob cestah in potih.
- Vinski eponit in njega uporaba v kletarstvu.

Proč s plevelom!

Plevel, ki nam prinaša vsako leto ogromno škode, lahko zatremo z neoljenim apnenim dušikom. Pobljže glej članek v „Kmetovalcu“ štev. 7. Naročila sprejema:

Tvornica za dušik d. d., Ruše
in Kmetijska družba. Naročila se lahko izvršijo tudi preko občin.

MASTIN

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živine je brezdomno

ki pospešuje rast, odebilitet in omastitev domače, posebno kladne živine. — Jasen dokaz neprecenljive vrednosti »MASTIN« so brezštevila zahvalna pisma.

Cena: 5 škat. 46 Din.
10 škat. 80 Din.

LEKARNA TRNKOCZY
LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠTEV. 4.
(Zraven Rotovža.)

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA v Ljubljani

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti.

Sprejema v zavarovanje: 1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe. b) vse premično blago, mobilje zvonove in enako. c) poljske pridelke, žito in krmo. 2. Zvonove in steklo proti razpokam in prelomu. 3. Sprejema v življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah. Zastopniki v vseh mestih in farah.

17

Izvoz sadja

sijajno narašča. Zato čuvajo naši sadjarji nasade edinole z

GARKON-OM!

**TVORNICA „GARKON“
d. z o. z. v Celju**

(Dobi se tudi pri Kmetijski družbi v Ljubljani.)

Prvovrstno spomladno umetno gnojilo je čilski soliter

ki ima zajamčeno 15% dušika. Učinkuje hitro in gotovo ter se z uspehom uporablja na vseh zemljah in pri vseh rastlinah.

Čilski soliter se dobi pri vseh kmetijskih korporacijah in prodajal-

cih umetnih gnojil v Sloveniji. Za veleprodajo ga dobavlja tvrdka Ivo Cerinić. Karlovac (Hrvatska) Vsa strokovna navodila in pisma pojasnila o uporabi čilskega solitra nudi brezplačno.

Beograd: Delegacija proizvajalca čil. salitre Obiličev Venac 36.
Zagreb: Poddelegacija proizvajalca čil. salitre, Mihanovičeva ul. 38

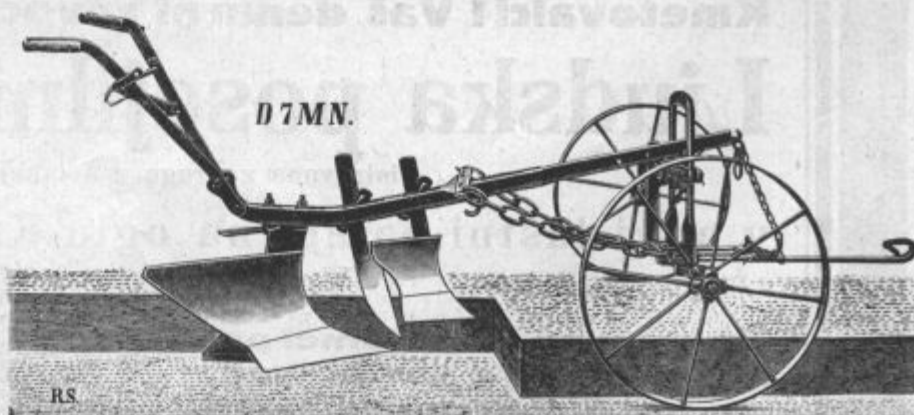
RUD. SACK

tovarna poljedelskih
strojev in orodja

LEIPZIG.

Podružnica: WIEN.

Sackove stroje ima v zalogi:
Kmetijska družba v Ljubljani.

Hranilnica in posojilnica hišnih in zemljiških posestnikov

Ljubljana, Salendrova ul. št. 6.

Sprejema vloge na knjižice proti 5 1/2% brez odpovedi, proti 6 1/2% na 3 mesečno odpoved.
— Obrestovanje od dneva vloge do dne dviga. — Rentni davek plača sama. — Daje posojilo pod ugodnimi pogoji.

Mala naznanila.

Le proti predplačilu, do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljuna beseda po 1 Din.
Upravištvu ne prevzame posredovanja.
Vsakega 10. in 25. v mesecu se zaključijo sprejemanje oglasov za prihodnjo številko.

Oblastveno koncesionirana

šoferska šola

Gojko Pipenbacher, Ljubljana, Gosposvetska c. 12.
Zahtevajte informacije! 34

Brinje, in slive za žganjekuho

oddaja po ugodnih cenah Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska cesta 2. Zahtevajte ponudbo. 87

Mozaični tlakovi,

stopnice, ograje, cevi, podboji. Cementarna I. Goštinčar, Pešata, p. Dol pri Ljubljani. 144

Kje je denar

najbolj varno in dobro naložen? V novi „Hranilnici in posojilnici hišnih in zemljiških posestnikov v Ljubljani“, Salendrova ulica 6. Zahtevajte položnico. (Glej inserat!) 168

Pri želodčnih in črevesnih boleznih

priporočena uporaba prirodne „Franz-Josef“ grenčice k dobri prebavi, prebavni organi postanejo zopet sveži ter na ta način lahko dovajajo hranilne snovi v kri. Zdravniki priporočajo grenčico „Franz-Josef“ posebno onim ljudem, ki nimajo prilike se gibati. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerij-skih trgovinah.

Prodajam ca. 2000 lat za kozolce.

Poizve se pri Leopold Weber, Češnjica nad Skofjo Loko. 173

Prodajam zelo poceni

rabljene kmetijsko-gospodarske stroje oziroma orodje: Trosilec umetnega gnoja „System Schloer“. Stroj za sejanje detelje. Alfa mlečno centrifugo „Days I“. Travniki razravnalec. Mlin za mletje koruznih storžev. Robljač za koruzo. Gnojnično sesalno na kolesih. Navadno gnojnično sesalno. Členska brana za travnike. Ing. H. Jeschoung, Arjavas pošta: Petrovče pri Celju. 193

Čamernikova šoferska šola

Ljubljana, Dunajska cesta 36 (Jugo - avto). Prva oblastveno koncesionirana. Prospekt št. 17 za-
stoji. Pišite ponj! 86

Zivinorejci!

Ko prodajate in tudi kadar kupujete na sejmu ali v hlevu živino, imajte vselej pri sebi zanesljivo in praktično knjižico „Določanje žive teže pri govedu brez tehtnice“, katere Vam pove brez računanja in brez vage, koliko je vaša živina težka. Cena knjižice je samo 10 Din, po pošti 12 Din. Dobi se pri Kmetijski družbi ali pa pri založniku J. M. Vicič, Ljubljana, Ahacijeva cesta števil 10, II. nadst. 209

Osel

130 cm visok, 8 let star, močan, dober za nositi in za peljati se proda! Ekonomija Turjak. 194

Imam naprodaj 3 bika

simodolce, eden star 3 1/2 leta, 950 kg težak; dva stara po 15 mesecev, teža po 350 kg. Potem 2 kravi simodolki, breji in lepo kobilu-fukso, staro 3 leta, pripravna za vsako vožnjo. Jernej Škof, Polhov Gradec. 191

Konje na pašo!

Vzamem več konj na pašo (na Vrbinški pašnik). Plača po dogovoru. Prešern Jakob, posestnik, Vrba pri Zirovnici. 190

Vabilo

na občini zbor Kmetijske hranilnice in posojilnice na Vačah, r. z. z o. z., ki bo dne 28. junija 1931. ob 3. uri v zadrugi pisarni z dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika, 2. Poročilo načelstva in nadzorstva, 3. Odobritev bilance za leto 1927, 4. Volitev načelstva in nadzorstva, 5. Slučajnosti. Načelstvo. 189

Ekonom

popolnoma verziran v vseh panogah kmetištva išče mesto kot samostojen, ali pa kot kmetijski adjunkt. Mlad, neoženjen ter se lahko izkaže s najodličnejšimi referencami. Ponudbe na: J. Gjer-gja, Vlastelin, Poznanovec-Zlata, Savska bano-vina. 188

Išče se strokovnjak

v sadjarstvu in čebelarstvu, oženjen, za posestvo v Srbiji pri Gor. Milanovcu. Naslov: Milan Pe-trovič, Beograd, Birčaninova 31. 187

Prodajam travnik

21.600 m² v občini Vič, lepa lega, sladko seno. Prodajam tudi eno veliko leseno mlinsko brano, en železni plug in nosilce (legnarje) z zadnjo za-voro. Jakob Novak, Zgor. Siska 26, pri Ljubljani. 192

Jalove krave,

to je one, ki se gonijo, a ne obrežlje ozdravite zanesljivo z BOSULIN svečicami. 1 škatla z nat-
tančnim navodilom 30 Din. Če se pošlje denar v
pismu naprej, poštnine prosto, sicer povzette. Pi-
šite po seznamu mojih specialitet za ljudi in živino.
Kazpošilja edino: Lekarna pri Angelju Varhu na
Vrhniki! 36

Gepelj na prodaj

v dobrem stanju, močan, zaradi elektr. motorja.
Cena nizka. Ogleda se pri: Janez Pleša, Struževa
17, pošta: Kranj. 174

Racije jajca za valjenje.

Sveža jajca od rac „Khaki Campbell“ (izgovori:
Keki Kembel) garantirane, iz Holandije importi-
rane po Din 3.— komad v vsaki količini. Na po-
sestvu je 250 rac in 60 račmanov. Jajca se razpo-
šiljajo v patentiranih zabojskih proti doplačilu.
Zabojski za 25, 50 ali 100 jajc. Te indijske race
ležejo tudi pozno v jeseni. Naslov: Ekonomija
Löbl, Stari Sivac (Bačka). 184

Montafonskega bika,

potomca izvrstne krave, 16 mesecev starega, li-
cencovanega proda Matija Tomažin, Rašica, p.
Vel. Lašče. — Cena po dogovoru. 183

Prodajam 2 kosilna stroja

znamke Umrath in Herkules v prav dobrem
stanju, na novo prebarvana, kot nova. J. Jarc,
Murska Sobota. 182

150 do 300 dinarjev dnevno

zaslužijo oni, ki imajo mnogo poznanstva! Za od-
govor znamko! Kosmos, Ljubljana, pošni predal
307. 36

Mayfartovo prešo

prodaj. Matija Krenu, Bukovec, Zgornja Poljska-
va pri Pragerskem. 190

Kravo s 4. teletom,

ki ima 18 litrov mleka dnevno, proda Franc Tomc,
Dobrova pri Ljubljani 49. — Cena po dogovoru. 185

Kmetovalci! Vaš denarni zavod je

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in
Vodnikove ulice.

**Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-
posestnikov z vsem svojim premoženjem. — Vlagatelji pri
Ljudski posojilnici ne plačajo rentnega davka.**

Stanje hranilnih vlog nad Din 100.000.000.—.